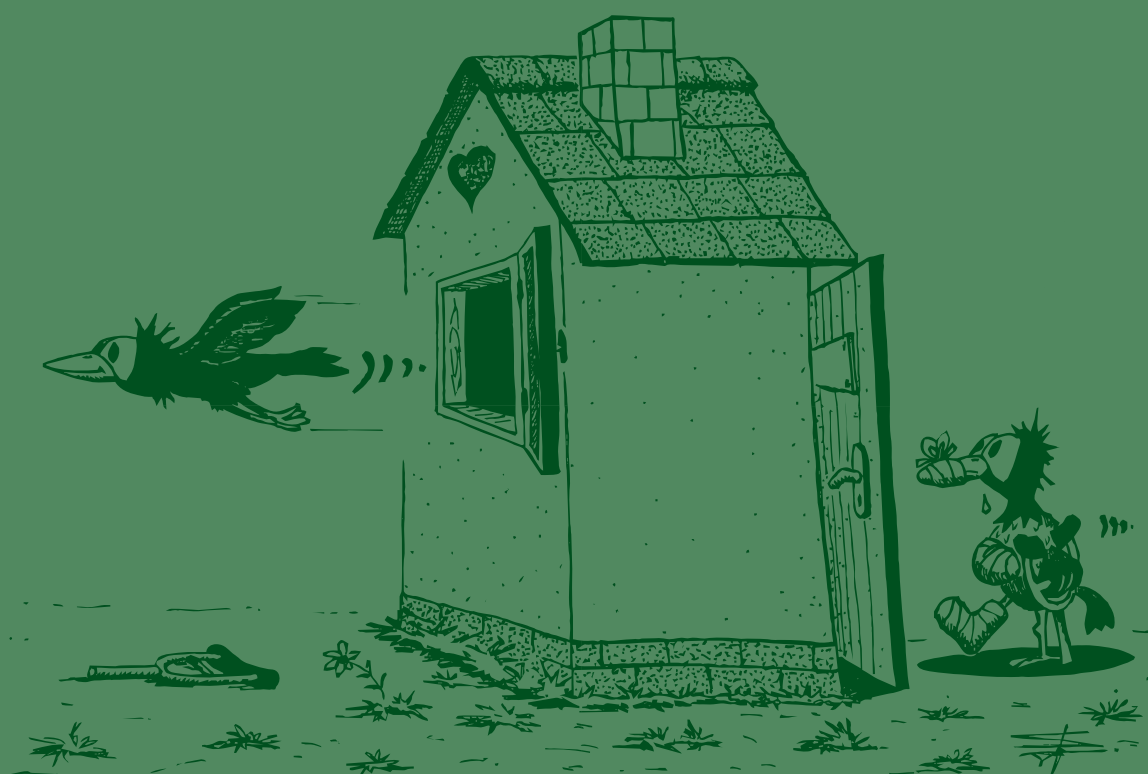

Výroční zpráva 2014

Českého svazu ochránců přírody Vlašim

Základní údaje o ČSOP Vlašim

Adresa:

Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim,
Pláteníkova 264, 258 01 Vlašim

Tel./fax:

317 845 169, 317 845 965

Pohotovostní tel. Záchrané stanice pro živočichy:
777 800 460

E-mail:

vlasim@csop.cz

Internet:

www.csopvlasim.cz

Kontakty na vedoucí středisek a úseků:

777 800 461 (Mgr. K. Červenková),

602 665 414 (M. Jandák),

777 800 458 (Ing. K. Kříž),

777 800 457 (Ing. M. Lempochner),

777 800 456 (J. Nosek),

602 457 375 (Ing. S. Němec),

777 703 456 (J. Vrnák),

604 104 924 (D. Tlustošová)

Bankovní spojení:

Česká spořitelna a. s., pobočka Vlašim,
č. ú. 322147339/0800

IČO: 185 95 677 **DIČ:** CZ18595677

Počet řádných členů k 31. 12. 2014:
238

Další organizační údaje

ČSOP Vlašim je základní organizací Českého svazu ochránců přírody, která byla ve Vlašimi založena již 25. září 1990.

ČSOP Vlašim je regionálním centrem ČSOP pro střední Čechy.

ČSOP Vlašim je krajským střediskem environmentálního vzdělávání výchovy a osvěty, jmenovaným Radou Středočeského kraje.

ČSOP Vlašim je členem Sítě ekologických poradců ČR (STEP), členem Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina, členem Sdružení mladých ochránců přírody, Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim je akreditovaným ekocentrem ČSOP.

ČSOP Vlašim zřizuje Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka, který je akreditovaný Radou Národního pozemkového spolku.

ČSOP Vlašim zřizuje Záchranou stanici pro živočichy, která je začleněna do Národní sítě stanic a paraZOO, akreditované MŽP.

ČSOP Vlašim je zakládajícím členem o.p.s. Český Merán, zakládajícím členem MAS Blaník, zakládajícím členem MAS Posázaví.

ČSOP Vlašim koordinuje přidělování značky „Produkt z Kraje blanických rytířů“ a je členem Asociace regionálního značení.

ČSOP Vlašim je koordinátorem Geoparku Kraj blanických rytířů.

Naše poslání

Základním posláním Českého svazu ochránců přírody Vlašim je ochrana přírodního a kulturního dědictví především na Podblanicku a péče o něj. Toho chceme dosáhnout zejména:

1. Informováním a poradenstvím veřejnosti,
2. environmentální výchovou a osvětou dětí, profesních skupin, veřejnosti,
3. interpretací přírodního a kulturního dědictví na Podblanicku,
4. mimoškolní celoroční prací s dětmi,
5. zapojováním místních obyvatel do našich aktivit,
6. spoluprací s vlastníky a hospodáři, spoluprací s dalšími institucemi a organizacemi,
7. účastí v procesech posuzování a rozhodování o zásazích v krajině,
8. zajišťováním přímé péče o vybrané lokality a objekty,
9. realizací programů k záchraně vybraných ohrožených druhů organismů a biotopů,
10. péčí o jednotlivá vinou člověka handicapovaná zvířata s cílem jejich návratu do přírody, jelikož každý život má svou cenu.

V některých svých aktivitách Český svaz ochránců přírody Vlašim působí v širší oblasti, než je Podblanicko (viz jednotlivé kapitoly výroční zprávy).

Český svaz ochránců přírody Vlašim navazuje na činnost Spolku pro okrašlování a ochranu domoviny, který byl ve Vlašimi ustaven 23. 4. 1899.

Je symbolické, že vlašimská organizace Českého svazu ochránců přírody sídlí v domě, kde se před sto lety scházel spolek pro okrašlování a ochranu domoviny.

ISBN 978-80-87964-04-0
Český svaz ochránců přírody, 02/09 základní organizace
autor kreseb: Luděk Slezák
tisk: VAMB s.r.o., Štěchovice, náklad: 1000 ks

ÚVOD

Milá čtenářko, milý čtenáři,

otevíráte přehled o činnosti Českého svazu ochránců přírody, základní organizace Vlašim za rok 2014. Seznámíme Vás zde s pestrou škálou našich aktivit zahrnující poradenství a osvětu veřejnosti, environmentální výchovu a vzdělávání, ochranu přírody a krajiny, praktickou péči o přírodní a kulturní dědictví Podblanicka, záchranu ohrožených druhů i poraněných jedinců volně žijících zvířat a programy zaměřené na regionální rozvoj.

Až s větším časovým odstupem lze hodnotit, čím se daný rok zapíše do naší historie nejvýznamněji. Troufám si ale odhadnout, že to bude předání certifikátu geoparku Kraj Blanických rytířů ministrem životního prostředí a obnovení a zásadní rozšíření interaktivní naučné stezky Vlašimským zámeckým parkem. Celý průběh roku byl ovlivněn velkými investicemi – výstavbou dvou návštěvnických středisek Dům přírodu Blaník a Vodního domu, ubytovacího zázemí pro pobytové programy

a rekonstrukcí vstupu Podblanického ekocentra, které, věřím, úspěšně dokončíme v tomto roce.

Všem přátelům, kolegům a spolupracovníkům, kteří se na činnosti ČSOP Vlašim v roce 2014 podíleli, velmi děkuji za jejich dobrou práci, nadšení a velkou obětavost, díky které se podařilo udržet a dále rozvíjet všechny hlavní směry naší činnosti ve prospěch našeho společného kulturního a přírodního dědictví Podblanicka. Děkuji všem našim partnerům, dárcům, sponzorům a příznivcům, bez kterých by naše činnost nebyla možná.

Pavel Pešout
únor 2015

10 největších úspěchů v roce 2014

01

Ucelení pozemkové držby ČSOP v katastrálním území Býkovice u Louňovic. V rámci komplexních pozemkových úprav se nám mimo jiné podařilo získat přírodovědně mimořádně cenné orchidejové louky v přírodní rezervaci Podlesí.

02

Uzavření dohody s Obcí Kamberk o realizaci péče o lokalitu kriticky ohrožené kuřičky hadcové.

03

Dokončení několika rozsáhlých projektů obnovy zeleně ve městech a obcích na Podblanicku, např. v Týnci nad Sázavou, Sázavě, Benešově ad.

04

Nález velmi vzácných druhů hub v Národní přírodní památce Hadce u Želivky, např. kriticky ohrožené šťavnatky slizoprstenné, či kuřátek křehkých, považovaných dosud v ČR za vyhynulé. Celkem zde bylo popsáno 323 druhů makromycet.

05

Vydání velmi zdařilé knížky „Vážky České republiky“. Jde o praktickou terénní příručku pro určování všech v ČR se vyskytujících druhů vážek a jejich larev.

06

Celkem rekordních 9 869 jedinců žab a čolků jsme zachránili před koly automobilů na tahových cestách

a 777 mlžů před jejich uhytním na dnech odbahňovaných či letněných rybníků.

07

Nárůst množství realizovaných programů pro školy. Celkem jsme jich zrealizovali 205 a účastnilo se jich bezmála 5 000 dětí.

08

Obnova a doplnění naučné stezky vlašimským zámeckým parkem. Bylo vybudováno 18 nových zastavení, tři altány, stezka je doplněna dřevěnými sochami zvířat a hravými zastaveními pro děti. Celková délka atraktivní stezky, na které byl místy náročně upravován i povrch, instalovány mostky a schody, činí přes 5 km.

Kromě zajištění údržby dalších dvou naučných stezek v péči ČSOP Vlašim („S rytířem na Blaník" a „Zlatodůl Roudný“), jsme pro Město Zruč nad Sázavou vybudovali novou naučnou stezku zámeckým parkem.

09

Certifikace národního geoparku Kraj blanických rytířů. Certifikát jsme převzali 5. června 2014 z rukou ministra životního prostředí Richarda Brabce.

10

Zavedení společné vstupenky „Den ve Vlašimi“ umožňující za zvýhodněnou cenu navštívit paraZOO, muzeum Podblanicka a prohlídkový okruh Vlašimským zámeckým parkem.

OBSAH

ÚVOD	1	AKCE PRO VEŘEJNOST	19
10 největších úspěchů v roce 2014	1	Ekovečery a přednášky pro veřejnost	19
OBSAH	2	Rodičovský ekoklub Breberky – klub rodičů s dětmi od 0 – 4 let	19
PŘÍRODNÍ A KULTURNÍ DĚDICTVÍ	3	Výstavy	20
POZEMKOVÝ SPOLEK PRO PŘÍRODU A PAMÁTKY PODBLANICKA	3	Osvětové akce v terénu	21
Péče o přírodovědně cenné lokality	3	Osvětové akce v paraZOO	22
Péče o kulturní dědictví	3	Jarní kurzy pro veřejnost	23
V roce 2014 se podařilo	4	a výměnný jarmark	23
Sledování přírodovědně cenných lokalit	5	Knihovna přírodovědné a regionální literatury	23
PÉČE O NELESNÍ ZELENĚ	6	Ekoporadna	24
Údržba a výsadby zeleně ve městech a obcích	6	PUBLIKAČNÍ ČINNOST	24
Výsadby ve volné krajině	6	Periodika ČSOP Vlašim	24
Obnova zámeckých parků	7	Ekooobchůdek	24
DRUHOVÁ OCHRANA	7	Samostatné publikace	25
Záchrana kuřičky Smejkalovy	7	Propagační a osvětové tiskoviny	25
Houby Dolnokralovických hadců	8	ČSOP Vlašim v médiích	27
Krajové odrůdy ovocných dřevin	8	ČSOP Vlašim na internetu	27
Program Vážky	8	INTERPRETACE PŘÍRODNÍHO A KULTURNÍHO DĚDICTVÍ	29
Ochrana obojživelníků při jarním tahu	9	Naučná stezka S rytířem na Blaník	29
Program Ryby a mihulovci	10	Naučná stezka Roudný	29
Mapování netopýřů	10	Rekonstrukce a doplnění naučné stezky Vlašimským zámeckým parkem	29
Péče o živočichy v roce 2014	12	Naučná stezka Zámeckým parkem ve Zruči nad Sázavou	30
ZÁCHRANNÁ STANICE PRO ŽIVOČICHY	12	Dům přírody Blaníku	31
Záchranné přenosy	13	Vodní dům	31
Sbírka Zvíře v nouzi	13	REGIONÁLNÍ ROZVOJ	32
Adopce zvířat	14	Blanický rytíř	32
Zajímavý pacienti roku 2014	14	Geopark Kraj blanických rytířů	32
SPOLUPRÁCE SE STÁTNÍ SPRÁVOU, POSUDKOVÁ ČINNOST	14	Program Jednotná propagace cestovního ruchu v geoparku Kraj blanických rytířů	33
Správní řízení	14	KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt® ...	34
Přírodovědné průzkumy	14	Projekt „Návštěva geoparku Kraj blanický rytířů bez bariér“	35
ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVA A OSVĚTA (EVVO)	15	Questing v Geoparku Kraj blanických rytířů	36
SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI	15	Geocaching	36
Výukové programy pro školy	15	Podblanické farmářské trhy	37
Rozšíření zázemí pro výukové programy	16	Podblanická galerie ČSOP Vlašim	38
Ekologická olympiáda	16	Členové ČSOP Vlašim	39
Projekt ŠIKULA – rozvoj polytechnického vzdělávání v mateřských školách	17	HOSPODAŘENÍ V ROCE 2014	40
XIV. Středočeská MRKVOVÁ konference	17		
Středočeská M.R.K.E.V. a Mrkvička	18		
MIMOŠKOLNÍ VÝCHOVA DĚTÍ A MLÁDEŽE	18		
Oddíl MOP Včelojedi	18		
Letní tábor	18		
Příměstský tábor v paraZOO	18		

PŘÍRODNÍ A KULTURNÍ DĚDICTVÍ

POZEMKOVÝ SPOLEK PRO PŘÍRODU A PAMÁTKY PODBLANICKA

① Martin Kloudys

Ochranu přírodních lokalit a staveb se ČSOP Vlašim snaží zajistit prostřednictvím smluv a dohod s vlastníky a hospodáři. Aktivity spojené s péčí o přírodní a kulturní památky na Podblanicku zastřešuje program ČSOP Vlašim „Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka“. O vybrané lokality a stavby ČSOP Vlašim pečuje s pomocí práce vlastních členů a dobrovolníků. Od roku 1999 je program „Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka“ akreditován Radou Národního pozemkového spolku.

Péče o přírodovědně cenné lokality

ČSOP Vlašim v rámci programu pozemkového spolku dnes podchycuje 38 přírodovědně významných lokalit na Podblanicku, na nichž se vyskytují vzácné nebo zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů. Nové lokality jsou do programu zařazeny zpravidla na základě průzkumů a po projednání s vlastníky.

Na lokalitách probíhá průběžné sledování rostlin a živočichů. Podle získaných údajů je následně upraveno hospodaření nebo provedeno opatření pro zlepšení stavu vzácných druhů. Velkou část lokalit (o kterou přímo pečuje ČSOP Vlašim) tvoří mokřadní, často silně zrašelinělé louky, které vyžadují šetrné sečení s vyloučením těžké mechanizace. Na loukách kosíme ručně vedenou lištovou sekačkou a křovinořezem s ručním hrabáním a odvozem.

Lokality zařazené v programu pozemkového spolku jsou postupně vybavovány informačními tabulemi a jsou postupně představovány i v regionálním tisku.

Péče o kulturní dědictví

ČSOP Vlašim se v rámci programu pozemkového spolku věnuje i kulturním památkám a historickým místům. Ve spolupráci s vlastníky tak program pozemkového spolku přispěl a přispívá k ochraně a rozvoji kulturního a historického dědictví Podblanicka. ČSOP Vlašim udržuje pietní místo – bývalé popraviště u Vlašimi „Na Spravedlnosti“, v Zámeckém parku Vlašim pečuje ČSOP Vlašim o Starý hrad s expozicí o historii parku a ve Vlašimské bráně zámeckého parku Vlašim provozuje Podblanickou galerii s díly výtvarníků Podblanicka.

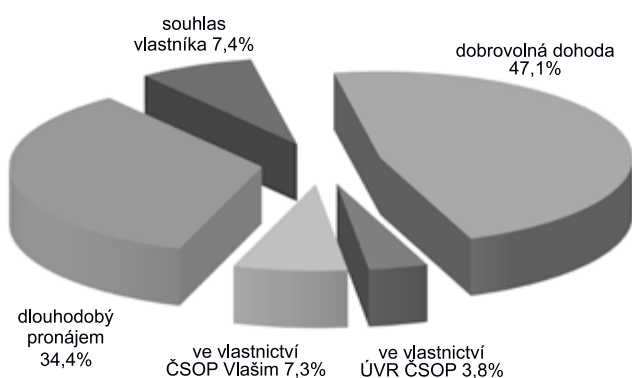
K největším úspěchům programu patří:

- Uzavření dobrovolných dohod s hospodáři v Chráněné krajině oblasti Blaník.
- Revitalizace Jinošovského a Orlinského údolí včetně opravy rybníků.
- Ochrana rašeliniště „Na Pramenech“ prostřednictvím smluv s vlastníky a výkupu značné části lokality do majetku ČSOP.
- Záchrana lokality lýkovce jedovatého „Kupsova skála“ nedaleko Nesperské Lhoty u Vlašimi.

- Uzavření věcného břemene pro ochranu pralesa „Jehliště“ u Jetřichovic.
- Obnovení pastvy na jalovcové stráni v přírodní památce Na Ostrově u Nemíže.

V roce 2014 se podařilo

- dokončit komplexní pozemkové úpravy v katastrálním území Býkovice u Louňovic. V rámci pozemkové úpravy ČSOP Vlašim získal přírodovědně a krajinářsky hodnotné pozemky v přírodní rezervaci Podlesí a navržených prvcích územního systému ekologické stability,
- uzavřít s Obcí Kamberk dohodu o realizaci zásahů na lokalitě „Hadce u Hrnčír“, na podporu kriticky ohrožené kuřičky hadcové,
- získat nebo obnovit věcná práva (nájemní smlouvy nebo souhlasy k obhospodařování) pro pozemky na lokalitách Mokřadní louky u Blažejovic, Jinošovské údolí, Na Kačíně a Řísnické louky. Tyto smlouvy jsou nezbytným podkladem pro financování péče o tyto lokality pro následující léta,
- provést kosení na 54,7 ha mokřadních a květnatých luk,
- provést výřezy nevhodných dřevin na lokalitě „Kupsova skála“. Výřezy byly pro uvolnění lýkoců a dalších druhů květeny. Zásahy byly financovány z Programu péče o krajinu MŽP,
- provést výřezy v přírodní památce „Na Ostrově“. Výřezy jsou prováděny pro podporu zdejší populace jalovce obecného,

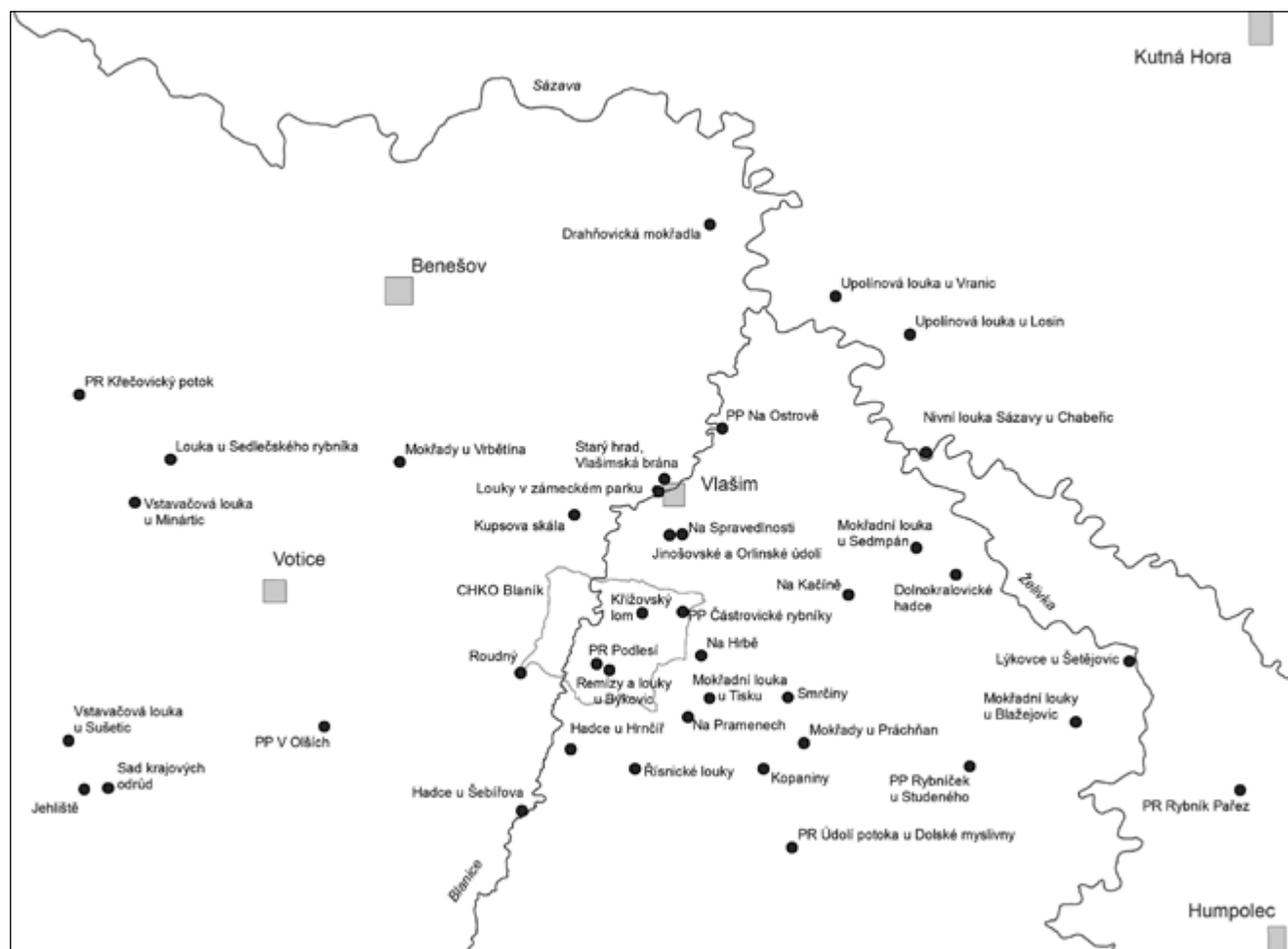

Graf č. 1: Struktura věcných práv k pozemkům začleněným v programu.

Tabulka č. 1: Výměra pozemků zařazených do programu pozemkového spolku dle formy věcných práv.

forma věcného práva	výměra (m ²)
dobrovolná dohoda	1 032 148
souhlas vlastníka	161 127
dlouhodobý pronájem	753 532
ve vlastnictví ČSOP Vlašim	159 443
ve vlastnictví ÚVR ČSOP	82 969
celkem	2 189 219

Mapa č. 1: Lokality v péči ČSOP Vlašim v rámci programu Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka.

- provést výřezy a stržení drnu na Dolnokralovických hadcích u silnice na Borovsko. Zásahy zde probíhají na podporu kuříčky hadcové,
- byly zpracovány aktualizace ochranných plánů pro lokality „Na Pramenech“ a „Louka v Jinošovském údolí“,
- prověřit evidované historické lokality zvláště chráněných druhů na mokřadních loukách u Vrbětína, Nových Práchnan a u Křivsoudova. U těchto lokalit je postupně navazována komunikace s vlastníky pozemků,
- byl zahájen projekt spolupráce se zemědělci Podblanicka s cílem podchytit stávající přírodovědně hodnotné lokality v péči zemědělců,
- byla umístěna informační tabule pro návštěvníky lokality „Přírodní rezervace Podlesí“ v CHKO Blaník.

Celkem se podařilo v roce 2014 získat nebo obnovit věcná práva k více než 1,4 ha pozemků. Celková plocha přírodovědně cenných pozemků s věcnými právy nebo uzavřenými dobrovolnými dohodami s hospodáři, zahrnutých do programu pozemkového spolku, ke konci roku přesáhla 218 ha. Struktura věcných práv k pozemkům k 31. 12. 2014 je uvedena v tabulce a grafu.

Program „Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka“ byl v roce 2014 finančně podpořen MŽP.

Prostředky na management lokalit byly zajištěny z Programu péče o krajinu MŽP, Operačního programu životní prostředí a Krajského úřadu Kraje Vysočina.

Tabulka č. 2: Výměra ploch luk, zařazených v programu pozemkového spolku a kosených v roce 2014.

lokality	výměra (m ²)
Blažejovice	2,3
Drahňovická mokřadla	5
Chabeřice	2,3
Jetřichovice	7,8
Jinošovské údolí	7,2
Upolíny u Losín	1,1
Biocentrum „Na Hrbě“	1,5
CHKO Blaník – mokřady a louky v 1. zóně	6,3
Na Kačíně	1,3
Na Pramenech	1,7
Louky v zámeckém parku Vlašim	7,1
Řísnické louky	2,8
Smrčiny	0,2
Upolíny u Vranic	1,1
PP Na Ostrově	1
PR Podlesí	2
PR Údolí potoka u Dolské myslivny	4
celkem	54,7

Sledování přírodovědně cenných lokalit

V roce 2014 byly podrobně sledovány lokality Mokřadní louky u Blažejovic, Řísnické louky, Drahňovická mokřadla, Na Kačíně, Na Pramenech. Na těchto lokalitách byly zjištěny údaje o početnosti vzácných a zvláště chráněných druhů – např. prstnatce májového a všivce lesního. Získaná data umožní sledování vývoje vegetace a vyhodnocení prováděného managementu.

Na území Dolnokralovických hadců byl zpracován inventarizační průzkum hub. Průzkum zjistil výskyt pěti kriticky ohrožených druhů dle Červeného seznamu ČR a dalších 17 druhů v nižších kategoriích ohrožení. Nalezený druh kuřátka křehká byla dokonce od roku 1967 považována v České republice za vyhynulá.

Sledování lokalit bylo v roce 2014 finančně podpořeno v rámci programu Ochrana biodiverzity Českého svazu ochránců přírody, finančně podpořeného MŽP.

Mokřadní louka v přírodní rezervaci Podlesí je po pozemkových úpravách dokončených v roce 2014 celá v majetku ČSOP Vlašim. foto: M. Klaudivs

Mochna (zábělník) bahenní na Řísnických loukách. foto: M. Klaudivs

PÉČE O NELESNÍ ZELENĚ

① Marek Lempochner, Jakub Vrňák, Miroslav Jandák

V roce 2014 se na práci ve středisku Péče o zeleň podílelo 16 stálých pracovníků, 10 pracovníků na VPP a 17 brigádníků, kteří se především v době letních prázdnin účastnili údržby chráněných území.

Údržba a výsadby zeleně ve městech a obcích

Vlašim

V roce 2014 byly dokončeny práce na rekonstrukci zeleně ve Vlašimi I a II etapa a na podzim byly zahájeny práce na III etapě. První dvě etapy se věnovaly výsadbám a ošetřování, stromů ve školách, školkách a v hlavních příjezdových ulicích vedoucích do Vlašimi. Třetí etapa se bude věnovat především středu města a již dříve realizované výsadby ve volné krajině. V rámci první etapy bylo vysázeno 800 stromů a 8 100 Kč, ošetřeno bylo 115 stromů. Ve druhé etapě bylo vysázeno 160 stromů a 12 800 Kč, ošetřeno bylo 150 stromů. V průběhu třetí etapy bude vysázeno 191 stromů a 12 800 Kč, ošetřeno bude 660 stromů. V rámci všech tří etap bude vysázeno 1 151 stromů, 33 700 Kč a ošetřeno bude 925 stromů. V průběhu celého roku probíhali práce na běžné údržbě stromové a keřové zeleně ve Vlašimi. Oproti předchozím letům nás výrazně více zaměstnávali práce spojené s údržbou nových výsadeb (především závlivka v letním období).

Benešov

V roce 2014 jsme dokončili práce na výsadbách v Benešově, které se především věnovaly výsadbám v centru města a na sídlišti Spořilov. Celkem bylo vysázeno 260 stromů a 20 000 Kč.

Sázava

V průběhu roku jsme zrealizovali projekt „Rekonstrukce zeleně v Sázavě“. Celkem bylo vysázeno 241 stromů a 12 400 Kč, ošetřeno bylo 312 stromů.

Týnec nad Sázavou

Byl dokončen projekt „Obnova veřejné zeleně v Týnci nad Sázavou“. Práce probíhaly od roku 2011. Celkem v rámci projektu bylo vysázeno 314 alejových stromů, více jak 10 000 Kč, založeno 6 700 m² travnatých ploch a ošetřeno 250 vzrostlých

stromů. V průběhu roku byla prodloužena smlouva na běžnou údržbu stromové a keřové zeleně v Týnci nad Sázavou.

Lipová alej Zlenice

Byly zahájeny práce na rekonstrukci lipové aleje ve Zlenicích. Koncem vegetačního období jsme ošetřili prvních 20 lip. V průběhu příštího roku proběhne ošetření všech stromů v této aleji včetně instalace bezpečnostních vazeb.

Mirošovice

Pokračovala údržba stromové a keřové zeleně v Mirošovicích. Práce navázaly na dokončený projekt „Rekonstrukce zeleně v Mirošovicích“.

Výsadby ve volné krajině

V rámci výsadeb do volné krajiny financovaných z Programu péče o krajinu jsme vysadili aleje na dvou místech. Aleje v zemědělské krajině u Bystřice (57 dubů, 110 třešní a 33 švestek), aleje u Sulic (46 dubů, 55 jabloní, 44 třešní, 55 hrušní a 33 švestek).

Výkop jam pro nové výsadby pomocí podkopu.

foto: J. Vrňák

Výsadba dubové aleje ve Vlašimi.

foto: J. Vrňák

Údržba zeleně podél nové cesty okolo řeky Blanice.

foto: J. Vrňák

V rámci rekonstrukce polních cest obcí Libějice a Hlasivo jsme vysadili více jak 300 stromů a 200 keřů a postavili jsme 200 m oplocenek.

Obnova zámeckých parků

Zámecký park Třeběšice

V roce 2014 jsme dokončili práce na projektu „Rekonstrukce zámeckého parku v Třeběšicích“. Celkem se vysadilo 120 stromů a 5 100 keřů, ošetřeno bylo 62 stromů, založeno bylo více jak 11 000 m² travnatých ploch.

Kvetoucí azalky a rododendrony v zámeckém parku Třeběšice.

foto: J. Vrňák

DRUHOVÁ OCHRANA

Záchrana kuřičky Smejkalovy

① Hana Pánková, Martin Klaudys

V roce 2014 byl proveden opětovný monitoring všech populací kuřičky hadcové jak na V NPP Hadce u Želivky, tak i v PP Hadce u Hrnčič. Na všech lokalitách byl pozorován prudký pokles počtu jedinců. Porovnání stavu v roce 2014 a s rokem 2011 je uvedeno v tabulce. Velmi kritická je situace podél silnice z Bernartic do Borovska (populace DK2), kde byly dohledáni pouze dva jedinci. Na této lokalitě bylo v průběhu roku realizováno Správou CHKO Blaník redukce náletových dřevin u silnice i v borovém porostu a pomístné stržení substrátu na hadcový povrch. Dále byl proveden úklid klestu, který stíní a omezuje hadcovou květenou. Dopad těchto zásahů bude vyhodnocen v následujícím roce. Velmi problematická je taktéž situace v malém hadcovém lůmku (B1), který je velmi zarostlý travinami a maliníkem, hadcové skály jsou pokryty silnou vrstvou mechu, což vede k vytlačení nejen kuřičky, ale i ostatních hadcových druhů. Na sousední lokalitě na svahu k Želivce (B1) již nebyl nalezen ani jeden trs kuřičky. Na prvních dvou lokalitách je nutné zahájit co nejdříve rozsáhlé managementové zásahy, které by zastavily tento klesající trend a umožnily opětovně růst semenáčků. Na třetí lokalitě je pak vhodné uvažovat o managementových zásazích, které by připravily stanoviště pro obnovu populace kuřičky hadcové.

Na lokalitě Hadce u Hrnčič došlo taktéž k poklesu v počtu jedinců a to zejména v části, kam se rozšířila v roce 2011. V této části se taktéž neobjevují nové semenáčky. Na této lokalitě bylo realizováno Středočeským krajem pokosení bezkolencového porostu, které ale bylo načasováno v době květu kuřičky, takže došlo k zabránění její reprodukce v tomto roce. Z tohoto důvodu byl podán podnět k úpravě managementu.

Na záchranu kuřičky hadcové jak v NPP Hadce u Želivky, tak i v PP Hadce u Hrnčič byl podán ve spolupráci s Botanickým ústavem AV ČR a MŽP projekt LIFE financovaný z prostředků EU, z něhož by byly financované potřebné managementové zásahy na všech stanovištích a vybudována genofondová plocha v prostorách zahradní expozice Vodního domu.

Kuřička hadcová na lesní cestě v PP Hadce u Hrnčič. foto: M. Klaudys

rok	populace							
	DK1	DK2	DK3	DK4	DK5	B1	B2	Hrnčiče
2011	22	432	67	190	51	203	2	279
2014	11	294	2	34	19	54	0	198

Houby Dolnokralovických hadců

🕒 Jan Borovička

Oproti minulým letům byl v roce 2014 průzkum rozšířen na všechny části rezervace. V rámci plnění průzkumu bylo v terénní stanici ČSOP v Borovsku uskutečněno terénní setkání mladých mykologů (16. – 19. 10. 2014); akce proběhla pod záštitou České vědecké společnosti pro mykologii a ČSOP Vlašim. V roce 2014 se podařilo nově zaznamenat 101 druhů hub (40 mykorhizních a 61 saprotrofních). Celkový počet taxonů velkých hub nalezených v NPP Hadce u Želivky tak ke konci roku 2014 dosáhl čísla 323. Zatímco v roce 2012 byly z červeného seznamu zjištěny pouze 3 druhy, v roce 2013 bylo nalezeno 10 dalších a v roce 2014 dalších 10: ke konci roku je z lokality známo 23 druhů z červeného seznamu.

Za jeden z nejvýznamnějších nálezů lze považovat kuřátka křehká (*Ramaria gracilis*), která jsou v ČR uvedena v kategorii „vyhynulý druh“ a na lokalitě byla nalezena na dvou místech. Z dalších vzácných druhů byla v prudkém svahu nad Želivkou nalezena štavnatka slizoprstenná (*Hygrophorus gliocyclus*), která je kriticky ohroženým druhem, roste v symbióze s borovicí lesní a je známa např. z hadcového boru v rezervaci Miletínky v Šumavském podhůří. Byly však zaznamenány i jiné velmi vzácné druhy. V případě jednoho z nalezených druhů pavučinců (*Cortinarius*) je velmi pravděpodobné, že jde o druh nový pro vědu – na jeho popisu se pracuje ve spolupráci se zahraničními specialisty.

Štavnatka slizoprstenná (*Hygrophorus gliocyclus*).

foto: M. Kříž

Krajové odrůdy ovocných dřevin

🕒 Pavel Jakubův

V roce 2014 jsme prováděli běžnou údržbu našeho sadu v Jetřichovicích. Úspěšně bylo naroubováno 94 podnoží. Celkově je tedy v sadě naroubováno 138 podnoží. Dále došlo k výsadbě 20 ks podnoží hrušní, které na ploše chyběly.

Tak jako v minulých letech i v roce 2014 probíhalo mapování starých odrůd jaderovin na okrese Benešov. Opět jsme se zaměřili na přeurenění již dříve zaměřených stromů ve volné krajině. V rámci projektu Ochrana biodiverzity se podařilo odeslat na přeurenění 21 vzorků jaderovin. Mezi určenými vzorky byly například odrůdy: kalví lutyšský, citrónové zimní, nebo hruška charneuská. Všechny určené vzorky budou zaneseny do národní databáze starých odrůd jaderovin.

V loňském nadále probíhala spolupráce s místní organizací ČSZ, která vyvrcholila společnou výstavou ovoce se zaměřením na jaderoviny pěstované na Podblanicku. Výstavu bylo možné navštívit v Benešově ve Vlašimi a ve Václavících.

Sběr vzorků určených k určení.

foto: M. Jakubův

Program Vážky

🕒 Martin Waldhauser

V roce 2014 naše organizace opět koordinovala Program Vážky v rámci celé České republiky. Bylo získáno několik set nových nálezových dat, včetně vzácných a ohrožených druhů.

ČSOP Vlašim v roce 2014 zorganizoval tradiční celostátní setkání – již 17. seminář odonatologů České republiky, tentokrát 24. – 26. 7. 2014 na Příbramsku. Semináře se zúčastnilo celkem 29 odonatologů z České republiky, Slovenska a Německa. Tento seminář byl podle shody účastníků úspěšným (z hlediska počtu nalezených druhů včetně druhů zvláště chráněných nebo vzácných), i když se konal v odonatologicky neprozkoumaném území. Účastníci semináře se dohodli na potřebě pokračování mapování dalších neprozkoumaných oblastí ČR v budoucnu, např. při dalším ročníku odonatologického semináře.

V roce 2014 byla vydána publikace „Vážky České republiky. Příručka pro určování našich druhů a jejich larev“ autorů Martin Waldhauser a Martin Černý. Těžištěm příručky jsou popisy a fotografie jednotlivých druhů našich vážek. Každému u nás se vyskytujícímu druhu je věnována jedna dvoustrana. Určování imág a larev všech našich 73 druhů je možné na jednom místě, v rámci jedné dvoustrany. Přednostně byly vybírány znaky pro determinaci dalekohledem či z fotografií. U každého druhu je uvedena stručná ekologie i biologie, upozornění na možnost záměny s podobnými druhy, silueta dospělců i larev v životní velikosti, přehledně doba výskytu dospělců a mapa rozšíření na území ČR (data k září 2013). Publikace je doplněna i o druhy s pravděpodobným výskytem. Pomocí QR kódů je realizováno propojení na průběžně aktualizovaný web www.

Ochrana obojživelníků při jarním tahu

① Stanislav Němec

Stejně jako v předchozích letech, jsme i v roce 2014 prováděli záchranný transfer obojživelníků přes frekventované úseky silnic. Přenos probíhal tradičně na osmi lokalitách jihovýchodní části středočeského kraje v celkové délce 2 842 metrů. Na všech těchto lokalitách jsme ve spolupráci se studenty ze SZeŠ v Kostelci nad Orlicí vystavěli zábrany, kde následně probíhaly kontroly a přenos zachycených jedinců na blízké rozmnožiště.

S výběrem žab a čolků na jednotlivých lokalitách nám obětavě pomáhali dobrovolníci.

Celkem bylo na všech lokalitách přeneseno 9 869 obojživelníků, z toho 9 558 ropuch obecných, 178 skokanů hnědých, 26 kuňek obecných, 71 čolků a 12 blatnic skvrnitých. Počet obojživelníků přenesených na jednotlivých lokalitách znázorňuje tabulka č. 3. Přehled přenesených obojživelníků od roku 2004 přináší tabulka č. 4.

Přenos obojživelníků na rozmnožiště.

foto: V. Stupková

Tabulka č. 3: Druhy a počty migrujících obojživelníků na řešených lokalitách v roce 2014.

Lokalita	Počty jedinců (ks)						
	celkem / lokalita	ropucha obecná	skokan hnědý	rosnička zelená	kuňka obecná	blatnice skvrnitá	čolek
Trhový Štěpánov	1 634	1 620	3	0	0	0	11
Šternov	1 106	1 075	0	0	6	0	2
Horka u Zruče n. S.	356	356	0	0	0	0	0
Kačina u Kutné Hory	4 093	4 053	7	1	20	12	0
Tehov u Říčán	403	402	0	0	0	0	1
Propast	594	469	121	0	0	0	4
Hruškov	1 183	1 087	47	0	0	0	49
Mokrá Lhota	500	496	0	0	0	0	4
Celkem	9 869	9 558	178	1	26	12	71

Tabulka č. 4: Počet všech transferovaných jedinců v letech 2004 – 2014.

rok	lokalita								Celkem
	Trhový Štěpánov	Šternov	Horka u Zruče	Kačina	Tehov	Propast	Hruškov	Mokrá Lhota	
2004	1 502	1 456	1 021	2 398	393	nesled.	nesled.	nesled.	6 770
2005	2 012	1 599	1 137	2 254	738	nesled.	nesled.	nesled.	7 740
2006	1 166	1 804	558	73	336	nesled.	nesled.	nesled.	3 937
2007	1 043	1 565	467	515	330	260	350	nesled.	4 530
2008	2 150	940	636	1 989	208	653	469	nesled.	7 045
2009	2 880	706	473	2 120	758	525	630	nesled.	8 092
2010	2 454	1 142	534	850	557	432	1 024	nesled.	6 993
2011	3 504	1 433	390	1 114	569	626	1 843	287	9 766
2012	1 599	865	605	1 127	123	316	878	240	5 753
2013	1 401	686	592	3 470	389	130	1 924	537	9 129
2014	1 634	1 106	356	4 093	403	594	1 183	500	9 869
Celkem	21 345	13 302	6 769	20 003	4 804	3536	8301	1564	79 624

Program Ryby a mihulovci

① Lubomír Hanel

V roce 2014 bylo provedeno mapování trdlišť a výskytu mihule potoční (*Lampetra planeri*) v povodí Moravy mezi Litovlí a Hanušovicemi a v potocích Mastník, Štěpánovský potok a Polánecký potok ve středních Čechách (poslední jmenovaná lokalita je zajímavá tím, že zde mihule přežily ropnou havárii z roku 1992 a žijí zde dodnes). O novinkách ve výskytu mihule potoční v povodí Moravy bylo referováno na konferenci „Říční krajina“ v Brně. Byla také navštívena lokalita mihule ukrajinské (*Eudontomyzon mariae*) Račinky ve Velkých Losínách a byla prohlédnuta místa s předpokládaným třením v roce 2013. Zdejší předzánikový stav stále trvá.

Do tisku byl v Polsku (Archives Polish Fisheries) přijat článek „Historical occurrence and extinction of Atlantic salmon in the River Elbe, 14th-20th centuries“ autorů J. Andresky a L. Hanela. Článek je věnován analýze historických dat a příčin vymizení lososa obecného v Labi. Do připravované knihy „Jawless Fishes of the World“ byla přijata kapitola „Lampreys in Central Europe – History and Present State“ (autoři L. Hanel a J. Andreska). Do knihy věnované fauně evropských velkoměst, vydávané mezinárodním nakladatelstvím Springer, byla přijata kapitola, týkající se ichtyofauny Prahy (autoři L. Hanel a J. Andreska). V loňském roce byl odevzdán do tisku rukopis rozsáhlé monografie (Hanel L. a kol., Biologie mihulí a jejich ochrana). Tato kniha má charakter vysokoškolské učebnice. Obsahuje informace o anatomii a morfologii mihulí, taxono-

mii, evoluci a genetice, paleontologii a světovému rozšíření mihulí, obsahuje i přehled všech dnes známých druhů. Podrobněji jsou zpracovány středoevropské druhy mihulí. Závěrečné kapitoly jsou věnovány míře ohrožení a ochraně mihulí, kde jsou přehledně uvedeny negativní faktory ovlivňující výskyt mihulí a možnosti jejich odstranění. Kniha obsahuje velké množství obrazových příloh (přes 200 fotografií, schémat a mapek). Tato publikace, kterou vydává Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, vyjde v roce 2015.

Detail mihule ukrajinské.

foto: L. Hanel

Mapování netopýrů

① Vladimír Hanzal

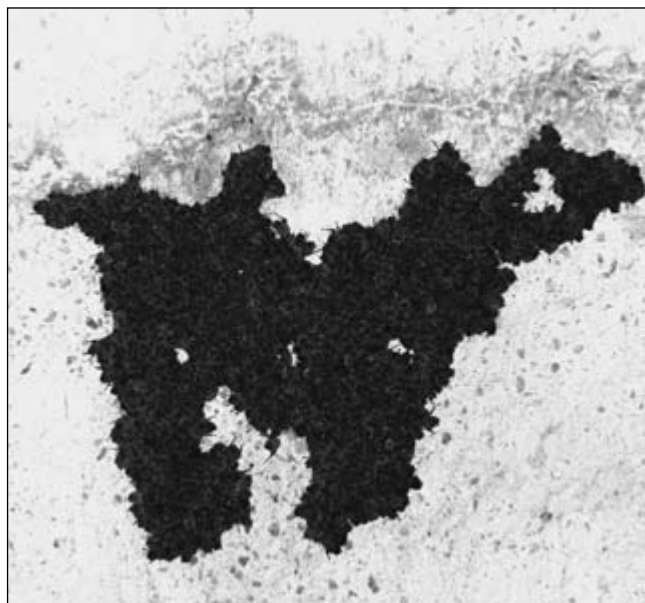
Mapování netopýrů v oblasti vodních nádrží Slapy a Štěchovice

Již čtvrtým rokem probíhalo v rámci řešení projektu ČSOP „Národní program ochrana biodiverzity“ mapování netopýrů v oblasti údolních nádrží Slapy a Štěchovice. Vše započalo v roce 2010 objevem největšího zimoviště netopýra hvízdavého (*Pipistrellus pipistrellus*) na území České republiky v obtokovém tunelu vodního díla Slapy. Současně zde byl prokázán výskyt dalších pěti druhů: netopýra velkého (*Myotis myotis*), netopý-

Detail mihule ukrajinské.

foto: L. Hanel

V největším shluku netopýra hvízdavého na stropě tunelu bývá až 2000 zimujících jedinců.

foto: P. Vach

ra vodního (*Myotis daubentonii*), netopýra rezavého (*Nyctalus noctula*), netopýra černého (*Barbastella barbastellus*) a netopýra nejmenšího (*Pipistrellus pygmaeus*). V případě těchto druhů se však jednalo vesměs o jednotlivé nálezy. Vzhledem ke skutečnosti, že se jednalo o první údaje o výskytu netopýrů z oblasti, bylo další snahou zjistit, zda se výše uvedené a případně další druhy vyskytují celoročně v bližším okolí lokality. V rámci těchto navazujících projektů byla větší pozornost věnována detektoringu a odchytnům do sítí – nettingu. Do roku 2014 byl tímto způsobem potvrzen celoroční výskyt všech výše uvedených a prokázán výskyt dalších pěti druhů: netopýra vousatého (*Myotis mystacinus*), netopýra řasnatého (*Myotis nattereri*), netopýra večerního (*Eptesicus serotinus*), netopýra ušatého (*Plecotus auritus*) a v loňském roce jako posledního netopýra pestrého (*Vespertilio murinus*).

V oblasti vodních nádrží Slapy a Štěchovice byl doposud prokázán výskyt 11 druhů netopýrů. V území se nachází jedno z nejvýznamnějších zimovišť netopýra hvízdavého v Evropě, počet zimujících jedinců se v letech 2010 – 2014 pohyboval od 3 441 do 4 251.

Mapování netopýrů v zámeckém parku ve Vlašimi

V roce 2014 proběhlo v rámci řešení projektu ČSOP „Národní program ochrana biodiverzity“ poprvé mapování netopýrů v zámeckém parku ve Vlašimi. Po roce 2000 z této, pro netopýry atraktivní, lokality neexistují žádné údaje. Detektoringu byl prováděn po cestách zámeckého parku, sítě pro odchyty byly instalovány na mostech přes Blanici a mlýnský náhon.

Detektoringu byl doložen výskyt netopýra vodního (*Myotis daubentonii*), netopýra hvízdavého (*Pipistrellus pipistrellus*), netopýra nejmenšího (*Pipistrellus pygmaeus*), netopýra rezavého (*Nyctalus noctula*), netopýra pestrého (*Vespertilio murinus*), netopýra večerního (*Eptesicus serotinus*) a kryptických, obtížně odlišitelných, dvojic netopýrů ušatý/dlouhouchý (*Plecotus auritus/austriacus*) a netopýrů vousatý/Brandtův (*Myotis mystacinus/brandtii*). Odchytem se podařilo potvrdit výskyt netopýra vousatého. V září pak byla zjištěna kolonie netopýra rezavého v dutině stromu. Jednalo se však již s největší pravděpodobností pouze o přechodný úkryt v rámci podzimních přeletů.

V případě netopýra hvízdavého a netopýra nejmenšího se jedná o první údaje o výskytu v této oblasti.

Mapování netopýrů v údolí toku Orlina

V rámci stejného projektu byl zjišťován také výskyt netopýrů v severní části údolí Orliny, tj. od silnice spojující Vlašim a Louňovice pod Blaníkem po zámecký park ve Vlašimi. Z toho-

Na hrázi Orlinské nádrže bylo chytáno do sítí o celkové délce 45 m. foto: V. Hanzal

to území doposud neexistují žádné zprávy o výskytu netopýrů. Detektoringu byl prováděn údolím podél toku Orliny, odchyty probíhaly na hrázích Orlinské nádrže a rybníka Utopenec.

Do sítí byli odchyceni jedinci čtyř druhů: netopýr vodní (*Myotis daubentonii*), netopýr ušatý (*Plecotus auritus*), netopýr nejmenší (*Pipistrellus pygmaeus*), netopýr Brandtův (*Myotis brandtii*). Detektoringu byl dále potvrzen výskyt netopýra velkého (*Myotis myotis*), netopýra řasnatého (*Myotis nattereri*), netopýra hvízdavého (*Pipistrellus pipistrellus*), netopýra rezavého (*Nyctalus noctula*), netopýra večerního (*Eptesicus serotinus*) a kryptických, obtížně odlišitelných, dvojic netopýrů ušatý/dlouhouchý (*Plecotus auritus/austriacus*) a netopýrů vousatý/Brandtův (*Myotis mystacinus/brandtii*).

V případě netopýra Brandtova, netopýra řasnatého, netopýra hvízdavého a netopýra nejmenšího se jedná o první doložení výskytu v této oblasti.

Netopýr nejmenší.

foto: M. Průcha

Netopýr Brandtův.

foto: V. Hanzal

ZÁCHRANNÁ STANICE PRO ŽIVOČICHY

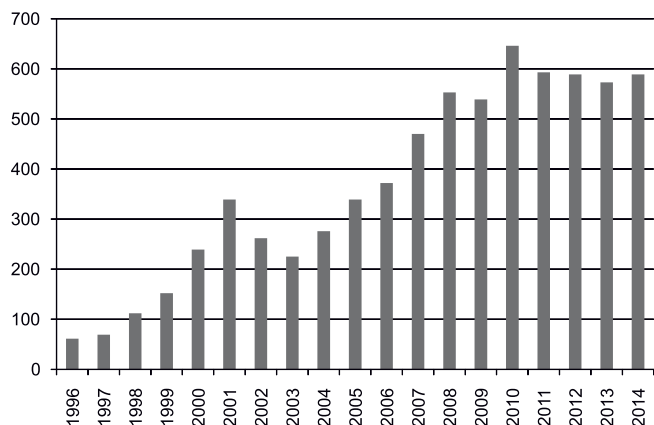
Stanislav Němec, Lucie Bohatá, Petr Švingr, Jiří Turek

Záchranná stanice pro živočichy ČSOP Vlašim slavila v roce 2014 20 let od svého založení. Jejím posláním je pomáhat zraněným volně žijícím živočichům a osiřelým mláďatům s jejich opětovným navrácením do přírody. Krom léčení jednotlivých zvířat zajišťujeme také bezpečný transfer živočichů z míst, kde jim hrozí nebezpečí. Například stavěním dočasných zábrán pro obojživelníky na frekventovaných úsecích silnic nebo přenos mlžů z vypouštěných rybníků (více v kapitolách „Záchranné přenosy“ a „Ochrana obojživelníku při jarním tahu“). Mezi další naší náplň patří komunikace s veřejností, environmentální výchova a osvěta.

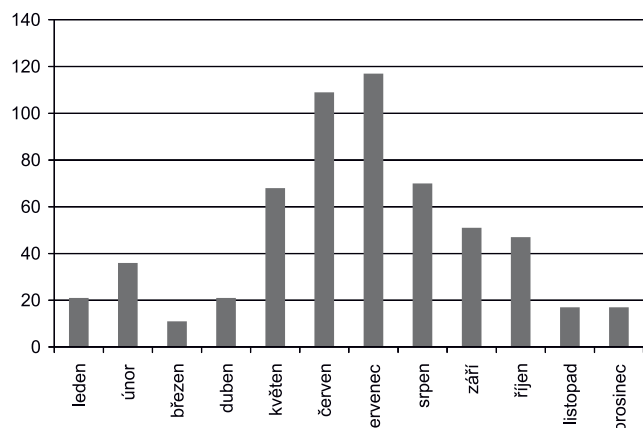
Působíme na území devíti obcí s rozšířenou působností (viz mapa č. 2). Stanice spolupracuje s 11 odběrnými místy, které jsou schopny přijmout zvíře a zajistit mu první pomoc s krátkodobým azylem. Veterinární péči v záchranné stanici zajišťuje Dr. Martina Simandlová, která zde provozuje i veterinární ordinaci. Za 20 let působení záchranné stanice prošlo rukama ošetřovatelů 7 022 živočichů.

Péče o živočichy v roce 2014

V roce 2014 jsme do naší Záchranné stanice pro živočichy přijali 585 živočichů (92 druhů), což je o 12 jedinců více než v předešlém roce. Nejvíce živočichů bylo v roce 2014 přijato v průběhu měsíců června a července a srpna (většinu tvořila

Graf č. 2: Přijetí živočichové do záchranné stanice od roku 1996.

Graf č. 3: Počty přijímaných živočichů do záchranné stanice během jednotlivých měsíců.

Mapa č. 2: Působnost Záchranné stanice pro živočichy ČSOP Vlašim.

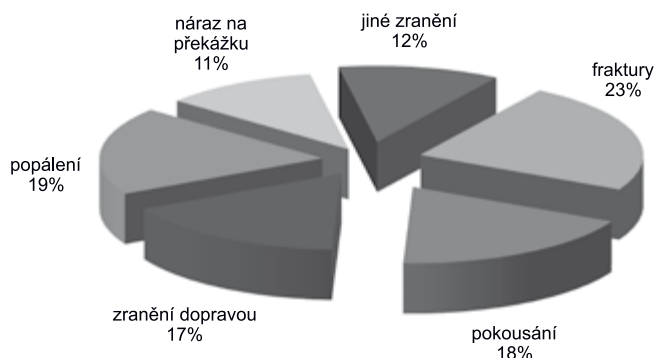

mláďata), nejméně příjmů bylo v březnu, listopadu a prosinci. Kompletní přehled všech přijatých zvířat podle druhů je uveden na www.pomoczviratum.cz.

Nejčastěji přijímanou skupinou živočichů byli ptáci, z celkového počtu 92 druhů (585 ks) přijatých živočichů byli ptáci zastoupeni 62 druhy (363 ks) a savci 23 druhy (212 ks). Plazi byli zastoupeni 4 druhy (8 ks) a obojživelníci 1 druhem (1 ks). Z ptáků byli nejčastějšími pacienty poštolky, kosi a holubi, ze savců především ježci a netopýři.

Nejvíce jsme opět přijímali osiřelá a zraněná mláďata (43 % všech živočichů přijatých do Stanice). Nejčastěji to byli malí pěvci, ježci a také dravci či netopýři. Řada z nich byla pokousána psem či kočkou, donesena malými dětmi anebo se jednalo o ptáčata vypadnutá z hnízd. A to i přesto, že řadu mláďat se podařilo díky našim radám v průběhu telefonického rozhovoru s jejich nálezcí ponechat v přírodě a zabránit tak jejich zbytečnému odchycení, zejména srnčat a zajíčků.

K nejčastějším zraněním patřily fraktury končetin, dále popáleniny elektrickým proudem, pokousání jinými živočichy (hlavně kočkami nebo psy), zranění dopravou nebo nárazy na překážku, což se týká hlavně skleněných ploch jako prosklené terasy, okna nebo autobusové zastávky (graf č. 4)

Graf č. 4: Příčiny zranění přijatých živočichů.

Čištění volete u káně lesní.

foto: M. Jakubův

Celkem 19% přijatých živočichů patřilo ke zvláště chráněným druhům, jednalo se především netopýry, dále to byli výři, jestřáb, krahujci, plch či ropucha zelená.

Během roku 2014 se nám podařilo vypustit celkem 198 živočichů. Na konci letošního roku zůstalo v léčeni celkem 51 živočichů, z čehož většinu tvoří ježci, kteří buď nemají dostatečnou hmotnost k zazimování, nebo jsou právě v hibernačním spánku. Celkem vypuštění jedinci a jedinci v léčeni tvoří 43% z přijatých zvířat. Celkem 11 živočichů zůstane ve stanici jako trvalí handicapci nebo obohatí expozici v paraZOO.

Záchranné přenosy

V průběhu roku 2014 jsme prováděli transfery škeblí na třech rybnících. V Říčanech bylo přeneseno 181 škeblí při vypouštění a odbahnění rybníku Marvánek. Dále jsme přenášeli škeble v obci Kuřívka u Říčan, kde taktéž probíhalo vypouštění rybníka. Zde bylo přeneseno dohromady 503 mlžů. Posledním rybníkem, kde probíhal transfer mlžů při jeho vypouštění, byl rybník v obci Olešovice, kde proběhl transfer 88 kusů škeblí. Biologický průzkum a následný záchranný přenos škeblí probíhal také při výstavbě malé vodní elektrárny v obci Pyskočely. Zde bylo nalezeno a přeneseno 5 jedinců. Celkem bylo tedy v roce 2014 přeneseno 777 mlžů.

Mladý výr velký.

foto: M. Jakubův

Sbírka Zvíře v nouzi

I v letošním roce probíhala sbírka Zvíře v nouzi, která pomáhá financovat provoz Záchranné stanice. Celkově jsme na účet sbírky nebo prostřednictvím DMS obdrželi úctyhodných 145 596 Kč. Všem dárcům velice děkujeme!

**ZVÍŘE
V NOUZI**

Naši záchrannou stanici pro živočichy je možno podpořit odesláním finančního daru na účet

**č. 33 55 33 22 / 0800,
var. symbol 0209**

nebo dárcovskou SMS ve tvaru

DMS ZVIREVNOUZI VLASIM

na číslo **87777**.

(cena DMS je 30 Kč, záchranná stanice obdrží 27 Kč)

Činnost záchranné stanice můžete také podporovat pravidelně každý měsíc po dobu jednoho roku, stačí odeslat dárcovskou SMS ve tvaru

DMS ROK ZVIREVNOUZI VLASIM

na číslo **87777**

(každý měsíc je automaticky odečtena částka 30 Kč, Záchranná stanice obdrží 27 Kč).

Více o sbírce Zvíře v nouzi na
www.zvirev nouzi.cz

SNADACE
ČESKÉ SPOŘITELNY

Transfer škeblí z vypouštěného rybníka v obci Kuřívka u Říčan. foto: archiv ČSOP Vlašim Štiřín.

Adopce zvířat

Záchrannou stanicí je také možné podpořit pomocí adopce zvířat v paraZOO. Náklady každého zvířete jsou uplatňovány na krmení a veterinární péči každého zvířete. Každý adoptivní rodič obdrží certifikát adoptivního rodiče, volné vstupenky do paraZOO a propagační materiály. Na voliérě či kleci svého svěřence najde každý adoptivní rodič cedulku se svým jménem. V roce 2014 bylo adoptováno v paraZOO celkem 19 zvířat.

Zajímavý pacienti roku 2014

Zajímavých pacientů přijatých do stanice byla celá řada. Netradiční byla záchrana jen několik dnů starého výra ze skalní římsy, který přišel o jednoho z rodičů a který by zemřel hladu. O výra jsme se náležitě starali, až mohl být nakonec vypuštěn zpět do přírody. Obdobně tomu bylo u páru krahujců. Mezi neobvyklé případy patří příběh netopýří kolonie, která byla objevena po skácení stromu. Všech 25 netopýřů rezavých bylo přes zimu krmeno a na jaře tak mohli být úspěšně vypuštěni u Čáslavi.

Vypouštění poštolky s letním táborem.

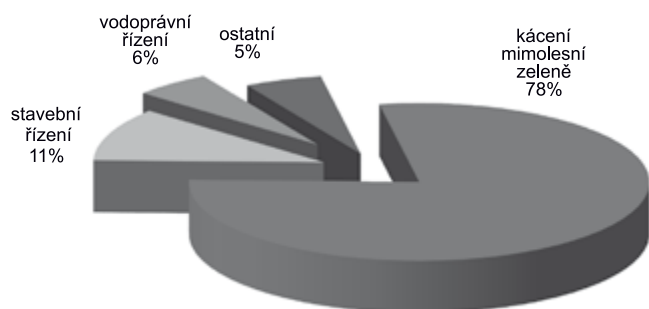
foto: K. Kamenická

SPOLUPRÁCE SE STÁTNÍ SPRÁVOU, POSUDKOVÁ ČINNOST

Správní řízení

① Petra Králíčková

Stejně jako v minulých letech se i v roce 2014 Český svaz ochránců přírody věnoval v rámci Okresního sdružení Benešov ke správním řízením týkající se problematiky ochrany přírody a krajiny v celém okresu Benešov. V roce 2014 jsme se aktivně zúčastnili celkem 110 správních řízení. V porovnání s minulými léty se opět nejvíce správních řízení týkala kácení dřevin rostoucích mimo les. Další správní řízení, kterých jsme se zúčastnili, byla řízení vodoprávní a řízení týkající se staveb. Ve většině těchto správních řízení došlo ke shodě s orgány veřejné správy. Zastoupení a počet jednotlivých řízení znázorňuje graf č. 5. Naši účastí ve správních řízeních došlo v řadě případů k záchranně významných stromů, které by byly jinak z neopodstatněných důvodů pokáceny. I nadále pokračujeme ve zveřejňování správních řízení, ve kterých jsme aktivními účastníky, na webových stránkách ČSOP Vlašim.

Graf č. 5: Grafické znázornění procentuálního zastoupení správních řízení v roce 2014.

Přírodovědné průzkumy

① Martin Klauďys

V případě různých investičních záměrů mohou být ohroženy zde žijící druhy rostlin a živočichů, o kterých nemá stavebník tušení. Zejména v případě větších záměrů je tak vhodné předem provést přírodovědný průzkum, který zjistí přírodovědné hodnoty území a projekt se tak může upravit ještě ve fázi přípravy. ČSOP Vlašim zpracovává i posuzování vlivů na evropsky významné lokality soustavy Natura 2000.

V roce 2014 tak ČSOP Vlašim provedl přírodovědný průzkum lokality připravovaných zásahů do koryt Benešovského a Říčanského potoka. Další zkoumanou lokalitou byl vypuštěný rybník v Říčanech s připravovaným odbahněním.

Složitým záměrem s nařízeným biologickým hodnocením dle zákona byla „Obnova Mstinského rybníka“ u Třebíče. V této lokalitě byly posuzovány zejména vlivy záměru na velevruba tupého a ouklejku pruhovanou. Výsledkem hodnocení byl návrh rybího přechodu.

Posouzení vlivu záměru na soustavu Natura 2000 (tzv. naturové hodnocení) se v roce 2014 týkalo projektu 3. etapy skládky v Trhovém Štěpánově. Předmětem hodnocení byl zejména možný vliv na evropsky významnou lokalitu Štěpánovský potok. Vzhledem k tomu, že technologie používané na skládce dosahují vysoké kvality, byl negativní vliv vyloučen.

ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVA A OSVĚTA (EVVO)

SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI

Výukové programy pro školy

① Jiří Pavelka

Podblanické ekocentrum nabízelo v roce 2014 celkem 35 druhů výukových programů, přehled je patrný z tabulky č. 6. Pro 2. stupeň základních škol byla rozšířena nabídka výukových programů o program „Média a my“, který je zaměřený na orientaci v současných médiích a prevenci před jejími negativními vlivy. V rámci týdne vody jsme zrealizovali ve spolupráci

s VHS Benešov výukový program „Voda čistá – špinavá“ a jeho účastníci mohli nahlédnout do laboratoří nebo vidět potrubní kameru na monitorování kanalizací. V říjnu proběhl týden řemesel, během kterého byly výukové programy zaměřené na stará řemesla a děti si mohly vyzkoušet tkaní, mletí mouky nebo stloukání másla. Programová nabídka zahrnovala také programy pro 1. stupeň základních škol, střední školy, pobytové programy i komentované prohlídky paraZOO.

V průběhu roku 2014 jsme zrealizovali celkem 205 jednodenních programů, což je o 47 programů více než v roce 2013

Tabulka č. 5: Počty realizovaných výukových programů v roce 2014.

	jednodenní celkem	jednodenní MŠ	jednodenní 1. stupeň ZŠ	jednodenní 2. stupeň ZŠ	jednodenní SŠ	pobytové	celkem
počty výukových programů	205	31	129	35	10	2	207
účast	4 326	667	2677	787	195	35	4 361
hodiny	390	31	260,5	77,5	20	23	413

a znamenalo to nárůst návštěvnosti programů o 1201 osob. Celkový přehled zrealizovaných programů je patrný z tabulky č. 5, ze které je vidět také nejvyšší počet návštěv škol z prvního stupně.

Výukové programy byly i v roce 2014 prezentovány na XXI. Veletrhu ekologické výchovy v Horním Maršově, kde bylo předvedeno ekovýchovné divadlo „Živá zahrada“ pro mateřské školy.

Tabulka č. 6: Přehled nabízených druhů výukových programů.

stupeň školy	MŠ	1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ	SŠ
počty druhů	5	15	10	5

Součástí programu „Média a my“ je také tvorba vlastní reklamy, na které si účastníci vyzkouší metody, kterými nás reklamy manipulují. *foto: B. Hozová*

Potrubní kameru v akci mohli vidět žáci ZŠ Načeradec, kteří absolvovali výukový program „Voda čistá – špinavá“. *foto: P. Jakubův*

Rozšíření zázemí pro výukové programy

☉ Kateřina Červenková, Karel Kříž

Díky finanční podpoře z Operačního programu Životní prostředí (EU a státní rozpočet ČR) a Středočeského kraje jsme mohli v roce 2014 zahájit dlouho plánovanou výstavbu nového ubytovacího zázemí v Podblanickém ekocentru pro účastníky

pobytových výukových programů environmentální výchovy. Nedostatečná kapacita staré ubytovny nám dosud bránila rozšiřovat nabídku našich pobytových výukových programů.

V nové ubytovně, která bude prvním uživatelům přístupná od září 2015, bude celkem 34 lůžek, z toho jeden pokoj uzpůsobený pro vozíčkáře. Společenská místnost s kuchyňkou v suterénu bude sloužit pro večerní posezení i jako jídelna.

Zahrada u ubytovny bude vybavena přístřeškem pro kola, ohništěm a zahradním nábytkem k posezení.

Hrubá stavba nového ubytovacího zázemí v Podblanickém ekocentru. *foto: J. Pavelka*

Ekologická olympiáda

☉ Jiří Pavelka

Ekologická olympiáda je soutěž tříčlenných družstev studentů středních škol. Studenti si v ní poměřují svoje znalosti, zkušenosti a dovednosti v oblasti ochrany přírody. Středočeské kolo proběhlo od 19. do 20. září 2014 v Podblanickém ekocentru. K účasti na něm se do Vlašimi sjela družstva z 11 škol Středočeského kraje.

Ústředním tématem kola bylo „geologické dědictví ČR“. Během první praktické úlohy studenti vyhledávali místní typy hornin a prováděli popis vzorku s výpisem minerálů, které obsahuje a následně vytvářeli QUEST neboli hledačku. Druhá praktická úloha spočívala v návratu k historii zlatonosnosti řeky Blanice a soutěžící rýžovali zlato. Kromě praktické úlohy

Během druhé praktické úlohy studenti okusili, jak je studená voda v řece Blanici. Odměnou jim bylo vyrýžované zlato. *foto: J. Dufalová*

absolvovali studenti také test a poznávačku rostlin, živočichů, minerálů i hornin.

Mimo soutěžní část byl pro studenty a učitele připraven také doprovodný program.

Titul vítězů získalo družstvo Gymnázia Benešov, které získalo 284,5 bodu z 399 možných. Druhé místo obsadili studenti z Gymnázia Z. Wintra Rakovník a třetí místo patřilo Gymnáziumu Joachima Barranda Beroun. Vítězné družstvo bude Středočeský kraj reprezentovat v národním kole.

Letošní ročník soutěže finančně podpořilo MŠMT a Lesy ČR prostřednictvím Sdružení mladých ochránců přírody. Na přípravě a realizaci soutěže se podíleli také zaměstnanci AOPK ČR – Správy CHKO Blaník, ze které byl i předseda komise Mgr. Martin Klaudys.

Projekt ŠIKULA – rozvoj polytechnického vzdělávání v mateřských školách

① Roman Andres

Polytechnická výchova rozvíjí u dětí znalosti o technickém prostředí a pomáhá vytvářet a fixovat správné pracovní návyky. Patří sem i používání jednoduchých nástrojů, netradičních materiálů a techniky jejich zpracování. Cílem projektu ŠIKULA je vybavit metodicky i materiálně učitele mateřských škol v oblasti polytechnického vzdělávání a zacvičit je v praktických dovednostech, které mají sami dětem předávat.

Projekt ŠIKULA byl zahájen v září 2014 a během 10 měsíců trvání projektu má být proškolen a pomůckami vybaveno celkem 300 účastníků ze čtyř krajů – Středočeského, Jihočeského kraje, Pardubického kraje a Kraje Vysočina. Projekt je finančně podpořen prostředky Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Celý projekt se skládá ze čtyř částí:

1. Semináře pro učitele mateřských škol
2. Praxe učitelů a mentoring
3. Vývoj výukových programů a metodické podpory pro polytechnickou výuku
4. Evaluace projektu Šikula

V roce 2014 proběhly 4 semináře pro 61 učitelek MŠ. Zahájili jsme práce na dalších výstupech projektu, jako jsou např. metodická příručka a instruktážní video, polytechnicky zaměřený výukový program, praxe či webové stránky na podporu polytechnické výchovy.

Více informací na www.projektsikula.cz.

Tabulka č. 7: Přehled zrealizovaných seminářů.

seminář	lektorka	počet účastníků
Rozvoj polytechnických dovedností v přírodním prostředí	Johana Passerin	19
Rozvoj polytechnických dovedností pomocí Montessori pedagogiky a pomůcek	Lenka Zapletalová	19
Používání a tvorba vlastních výukových pomůcek v polytechnické výchově	Mgr. Lucie Černická	13
Rozvoj motorických schopností a fyzické zdatnosti dítěte pro polytechnické činnosti	Mgr. Zdeňka Engelthalerová	10
celkem		61

XIV. Středočeská MRKVOVÁ konference

① Jana Dufalová

Celkem 48 pedagogických pracovníků z 38 škol Středočeského kraje se dne 5. listopadu 2014 sjelo do Podblanického ekocentra ve Vlašimi na XIV. ročník pedagogické konference o environmentální výchově.

Akce byla určena pro učitele mateřských, základních i středních škol. Pro jednotlivé stupně škol byly připraveny krátké semináře, zaměřené na témata související s ekologickou výchovou. Na program byly například dílny: Počítání v přírodě, Čtenářská gramotnost v environmentální výchově nebo Rostliny, které změnily svět.

Konference probíhá v rámci projektu M.R.K.E.V. (metodika a realizace environmentální výchovy) a v roce 2014 ji finančně podpořil Středočeský kraj.

Výroba bylinkové soli v rámci tvořivé dílny.

foto: J. Dufalová

Svět geologie nemusí být nuda!

foto: J. Dufalová

Středočeská M.R.K.E.V. a Mrkvička

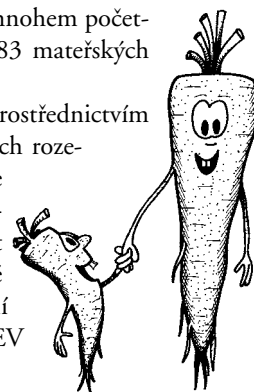
① Jana Dufalová

Spolupráce se školami Středočeského kraje, které projevují hlubší zájem o ekologickou výchovu, probíhá na základě sítě M.R.K.E.V. a Mrkvička. Tyto sítě škol působí na území celé republiky a zúčastněným školám nabízí především metodickou pomoc na poli EVVO.

V síti MRKEV, která zajišťuje spolupráci se základními a středními školami bylo zaregistrováno 25 škol. Síť Mrkvička

pracuje s mateřskými školami a je mnohem početnější. Je v ní registrováno celkem 83 mateřských škol.

Se školami jsme v kontaktu prostřednictvím pravidelných emailových i písemných rozesílek. Mrkvovým školám zasíláme kromě různých informačních materiálů i časopis pro ekogramotnost s názvem Bedrník a mrkvičkové školky od nás dostávají Informační bulletin Mrkvička, oboje vydává SSEV Pavučina.

MIMOŠKOLNÍ VÝCHOVA DĚTÍ A MLÁDEŽE

Oddíl MOP Včelojedi

① Jiří Pavelka, Jindřich Kulíček

Oddíl MOP Včelojedi se schází každé pondělí od 15.30 do 16.00 h. v prostorách Podblanického ekocentra ČSOP Vlašim. V roce 2014 oddíl navštěvovalo 22 dětí a na náplni schůzek se podílel jeden hlavní vedoucí se dvěma asistenty a také starší děti z oddílu. Oddíl navštěvují dívky i chlapci. V průběhu realizace projektu oddíl uskutečnil celkem 36 schůzek. Mimo pravidelné akce uspořádal oddíl výpravy do přírody, brigády a také tradiční letní tábor. Mezi hlavní akce patřily: brigáda v PP Na Ostrově u Nemíže, účast na natáčení televizního pořadu České televize Zázraky přírody, výlov rybníka Jírovce, účast na orientačně-šifrovací soutěži V Benešově straši, brigáda Vánoční posledníčka v Záchrané stanici pro živočichy ČSOP Vlašim a výprava starších členů Z Bystřice do Vlašimi.

V roce 2014 byla činnost oddílu podpořena Středočeským krajem a Sdružením mladých ochránců přírody.

Včelojedi uspořádali pro veřejnost akci „Den deskových her“, na které představili pestrou škálu tradičních i netradičních společenských her.

foto: J. Pavelka

Letní tábor

① Jiří Pavelka, Jindřich Kulíček

Letní tábor na téma „Tajemství Jana Tleskače“ proběhl od 30. 6. do 13. 7. 2014 Na Ostrově u Nemíže. Zúčastnilo se ho 28 táborníků z Vlašimi a okolí, o které pečovalo 11 vedoucích. Děti soutěžily ve třech oddílech a individuálně se pokoušely ulovit co nejvíce bobříků. Během čtrnácti dnů je čekalo hledání ježka v kleci, pronásledování Široka, ale také práce na přírodní památce a dvoudenní výlet. Na lokalitě pokračovaly v prosvětlování stráně od suchých stromů a čistily salaš pro ovce.

V rámci dvoudenního výletu děti navštívily Stvořidla a Sluneční zátoku, ve které probíhaly tábory Jaroslava Foglara, a odehrávala se tam většina dobrodružství hochů od Bobří řeky. Na výletě si děti vyzkoušely spaní pod širákem a také navštívily památník Jaroslava Foglara nebo zámek ve Světlé nad Sázavou.

Při hledání ježka v kleci zavítali táborníci také do Sluneční zátoky k památníku Jaroslava Foglara.

foto: J. Kulíček

Příměstský tábor v paraZOO

① Jiří Pavelka

V roce 2014 jsme zorganizovali dva turnusy příměstského tábora v paraZOO v termínech od 4. do 8. srpna 2014 a od 11. do 15. srpna 2014. Oba byly tematicky i programově stejně zaměřené, a to na problematiku záchrany a péče o volně žijící

živočichy. Účastníci nahlédli do paraZOO a také navštívili areál Záchrané stanice pro živočichy ČSOP Vlašim. Na každém turnusu pečovali o děti tři vedoucí a stravu zajišťovaly dvě kuchařky.

Pro 54 účastníků příměstských táborů byl připraven program zaměřený na zvířata nejen z volné přírody, ale také na zvířata chovaná na farmách. Mimo tradiční program tábora, kterým je krmení a přímý kontakt s chovanými zvířaty v paraZOO nebo vypouštění zvířat do volné přírody v areálu Záchrané stanice pro živočichy, čekaly na děti zajímavé exkurze do okolí Vlašimi. V rámci nich si děti vyzkoušely dojení krávy a koz, vaření v přírodě, pečení chleba v peci nebo poznaly svět z koňského hřbetu. Každý turnus byl zakončen společným odpolednem s rodiči v paraZOO.

Během příměstského tábora si děti vyzkoušely nakrmit nejedno zvíře. Zde krmí krávu na farmě Křišňův dvůr, kde je považována za posvátné zvíře.

foto: B. Hozová

Rodičovský ekoklub Breberky – klub rodičů s dětmi od 0 – 4 let

① Jarmila Klauďsová, Zuzana Opelková

V letošním roce se ekoklub Breberky scházel již jedenáctým rokem. Pravidelná setkávání probíhala na půdě Podblanického ekocentra v pondělí dopoledne. Rodiče s dětmi se seznamovali formou her a připravených aktivit s tématy, které se vážou k přírodě a ekologii. Při setkáních si rodiče mezi sebou vyměňují své zkušenosti s ekologickou výchovou ve svých domácnostech a navzájem se inspirují. Již třetím rokem pořádal ekoklub Noc s Andersenem, akci na podporu čtenářství u dětí. Akce proběhla 4. dubna a zúčastnilo se jí 48 dětí.

Účastníci Noci s Andersenem hledali stopy také na městské policii ve Vlašimi.

foto: archiv ČSOP Vlašim

AKCE PRO VEŘEJNOST

Ekovečery a přednášky pro veřejnost

① Jana Havelková

V roce 2014 jsme uspořádali celkem pět ekovečerů. Během nich jsme prostřednictvím vyprávění doprovázeného promítáním fotografií navštívili zajímavá místa ve světě. Přednášky se věnují přírodovědným nebo environmentálním tématům. Ekovečery mají díky výběru kvalitních přednášejících a atraktivním tématům svůj okruh stálých návštěvníků. Celkem se jich zúčastnilo více jak 220 posluchačů.

Veřejnost je o konání všech akcí ekocentra informována pozvánkami ve Zpravodaji Města Vlašimi, v regionálním tisku, na Rádiu Blaník, na Rádiu Sázava, z vyvěšených plakátů, na webových stránkách www.csopvlasim.cz v sekci Kalendář akcí, na Facebooku či z e-mailových rozesílek.

Mapy, průvodce, pohlednice i exotické suvenýry si se zájmem prohlíželi návštěvníci ekovečera Madeira – ostrov květů.

Tabulka č. 8: Přehled ekovečerů a přednášek.

termín	název akce	lektor/ka	popis akce	účast
18. 2. 2014	Ekovečer Škoda Tour 2012: Gruzie - ostrov mezi kontinenty	Jaroslav Fryš, Pavel Mikulanda	Filmový dokument a vyprávění o cestě starými Škodovkami 120 do Gruzie a zpět.	30
27. 3. 2014	Ekovečer Madeira - ostrov květů	Doc. RNDr. Václav Zelený, CSc., Ing. Miloslav Kuklík	Cestopisná přednáška s promítáním představila živou i neživou přírodu a obyvatelstvo Kapverdských ostrovů.	48
20. 5. 2014	Ekovečer Povídání o bonsajích	Ivan Kubala	Beseda o pěstování a tvarování bonsajů, rady a návody k péči o bonsaje.	30
14. 8. 2014	Netopýří noc	Dagmar Zieglerová	Promítání fotografií a povídání o životě netopýřů, aktivity pro děti, ukázka handicapovaných netopýřů, vycházka do parku s ultrazvukovým detektorem a vyhledávání netopýřů.	98
14. 11. 2014	Z popelnice do lednice	Studenti Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích	Promítání filmového dokumentu z festivalu Jeden svět, který poukazuje na plýtvání potravinami a naznačuje možnosti řešení.	18
celkem				224

Výstavy

① Jana Havelková

V roce 2014 proběhlo v přednáškovém sále Podblanického ekocentra ČSOP Vlašim celkem pět výstav s environmentální

nebo regionální tematikou. Návštěvníky paraZOO během letní sezony zaujala venkovní fotovýstava Ze života hmyzu, která byla instalována na panelech přímo v zahradě paraZOO a během léta ji vidělo několik tisíc návštěvníků. Další venkovní výstavou byl tradiční Podblanický plenér.

Tabulka č. 9: Přehled výstav.

termín	název výstavy	stručný popis
4. 3. – 6. 4. 2014	Výstava obrazů a ilustrací Aleny Kadavé Grendysové	Výstava obrazů a ilustrací Aleny Kadavé Grendysové, spolu s Jaroslavou Pospíšilovou představení nové knihy pro děti Prázdniny pod Blaníkem, autogramiáda.
19. 4. – 9. 5. 2014	Co se skrývá v lese	Výstava prací z výtvarné a literární soutěže pro základní a střední školy okresu Benešov ve spolupráci s AOPK – SCHKO Blaník.
1. 5. – 31. 8. 2014	Ze života hmyzu	Výstava velkoplošných fotografií hmyzu autorů Ivana Rozkošného, Zdeňky Ryškové a Aleše Ryšky, probíhala v zahradě paraZOO a ve venkovní učebně.
16. – 21. 5. 2014	Bonsaje Ivana Kubaly	Výstavu bonsajů pěstitele Ivana Kubaly doprovodila svými fotografiemi z Japonska Denisa Vostrá.
17. 6. – 29. 8. 2014	Výstava Klubu přátel Podblanické galerie	Výstava obrazů sedmnácti regionálních výtvarníků, fotografie z činnosti KPPG.
13. 9. 2014	Podblanický plenér	XVIII. ročník tradiční výstavy obrazů umělců Podblanicka ve vlašimském parku.
8. – 10. 10. 2014	Výstava ovoce	Výstava starých krajových odrůd jablek.

Autogramiáda autorek knihy *Prázdniny pod Blaníkem* zahájila výstavu obrazů a ilustrací Aleny Kadavé – Grendysové.

foto: J. Havelková

Herec a režisér Jan Kačer byl hostem vernisáže výstavy *Bonsaje Ivana Kubaly*.

foto: J. Havelková

Osvětové akce v terénu

📍 Jana Havelková

V roce 2014 se uskutečnily dvě vycházky, dva pochody a jeden doprovodný program na výlovu. Celkem se akcí zúčastnilo více než 200 osob.

Přírodovědné a vlastivědné vycházky pro veřejnost nejčastěji směřují do okolí Vlašim nebo zámeckého parku. Jsou doprovázeny odborným výkladem. Přírodovědná vycházka na Malý Blaník a Podlesí se konala v rámci Evropského dne chráněných území. Setkání s rosнатkou Na Pramenech bylo součástí celostátní kampaně ČSOP Setkání s přírodou.

Cesta za zlatem

Pochod spojený s rýžováním zlata probíhal v Kamberku a okolí u příležitosti dne geoparku. Na účastníky čekaly tři úkoly. Prvním úkolem bylo ujít předem zvolenou trasu pochodu. Trasy kromě nejkratší dětské zavedly účastníky na naučnou stezku Roudný. V cíli pochodu čekala Škola zlatokopů, kdy se účastníci pod vedením zkušených instruktorů naučili rýžovat zlato a našli si své zlatinky. Posledním úkolem bylo zodpovědět kvíz o živočišných EVL Blanice. Akce probíhala ve spolupráci s obcí Kamberk a Českým klubem zlatokopů za finanční podpory Středočeského kraje.

Pochod s veverkou Číperkou

Pochod s veverkou Číperkou a den otevřených dveří v Záchrané stanici pro živočichy u Pavlovic u Vlašimi probíhal u příležitosti Světového dne zvířat. Trasa pochodu vedla

Většina účastníků Cesty za zlatem rýžovala zlato poprvé v životě. Ale pokud doržovali rady instruktorů z Českého klubu zlatokopů, své zlatinky většinou našli.

foto: B. Hozová

z Podblanického ekocentra údolím Blanice do léčebného areálu u Pavlovic, který je jinak veřejnosti nepřístupný. Na trase čekaly na účastníky stanoviště úkolů nebo kvíz. Čekání na prohlídku si dospělí i děti krátili výtvarnými aktivitami či opékáním špekáčků. Akci podpořil Středočeský kraj.

Výlov rybníka Jírovce

ve Vorlinském údolí byl jako již tradičně v posledních letech spojen s akcí pro veřejnost. Pro malé návštěvníky výlovu byla nachystána výtvarná dílnička.

Tabulka č. 10: Přehled vycházek.

termín	název vycházky	lektor	účast
25. 5. 2014	Vycházka na Malý Blaník a Podlesí	Ing. Mgr. Martin Klaudys	15
15. 6. 2014	Setkání s rosнатkou Na Pramenech	Ing. Mgr. Martin Klaudys	15
21. 6. 2014	Cesta za zlatem	Český klub zlatokopů, pracovníci ekocentra	82
4. 10. 2014	Pochod s veverkou Číperkou	RNDr. Jana Havelková, Ing. Stanislav Němec	100
celkem			212

Den otevřených dveří v záchranné stanici byl vítanou příležitostí k návštěvě léčebného areálu, který je jinak veřejnosti nepřístupný. *foto: P. Havelka*

Výtvarná dílnička zpestřila program výlovu dětem i dospělým. Společně si mohli vyrobit různé rybičky z papíru nebo další vodní živočichy. *foto: B. Hozová*

Osvětové akce v paraZOO

V roce 2014 proběhlo v areálu paraZOO celkem 11 osvětových akcí.

Tabulka č. 11: Akce v paraZOO.

termín	název	popis	účast
14. 2. 2014	Valentýn v paraZOO	Minipřednáška a kvíz o partnerském životě zvířat.	35
22. 3. 2014	Den vody v paraZOO	Minipřednáška o obojživelnících, komentované krmení vyder a vodních ptáků, výroba přírodních mýdel.	98
19. 4. 2014	Den Země	Ekostezka se stanovišti na téma ochrany zvířat, velikonoční hledačka a luštění hádanky, krmení vyder, výstava Jak šel čas v Záchraně stanici pro živočichy Vlašim, vernisáž výstavy Co se skrývá v lese.	150
1. 5. 2014	Prvomájové slavnosti	Komentovaná krmení vyder, strak a krkavce, vernisáž výstavy Ze života hmyzu.	1 414
31. 5. – 1. 6. 2014	Den dětí s vydříkem Luštíkem	Zahájení nové znalostní hry Sbírejte vydříky, komentovaná krmení vyder	213
27. – 29. 6. 2014	Za samé jedničky do paraZOO zdarma	Vstup do paraZOO pro jedničkáře zdarma, komentovaná krmení vyder.	257
2. 8. 2014	Aby vaše zahrada ožila	Výroba hmyzích domků.	108
14. 8. 2014	Netopýří noc	Vyprávění o životě a ochraně netopýřů, ukázka handicapovaných netopýřů, vycházka s ultrazvukovým detektorem.	98
4. 10. 2014	Pochod s veverkou Čiperkou	Den otevřených dveří v Záchraně stanici pro živočichy u Pavlovic u Vlašimi.	100
17. 11. 2014	Pomoc ptactvu	Minipřednáška Dokrmování ptactva, výroba ptačích siluet na okna.	38
6. 12. 2014	Mikuláš v paraZOO	Minipřednáška Zvířata a Silvestr, výroba lojových koulí na dokrmování ptactva.	11
celkem			2 522

Během Dne Země si děti i rodiče mohli vyzkoušet záchranné dovednosti. Stavění žabí zábrany a „přenášení žab přes rušnou silnici“ zaujalo zejména malé návštěvníky. foto: J. Havelková

Spoustu různých dobrot spojenými silami vyrobili a ochutnali účastníci kurzů vaření. foto: L. Suchanová

Jarní kurzy pro veřejnost a výměnný jarmark

① Jana Havelková

Od dubna do konce června proběhly v ekocentru čtyři zajímavé kurzy pro veřejnost. Tři podvečerní kurzy vaření byly
Tabulka č. 12: Přehled kurzů pro veřejnost a výměnný jarmark.

lektor	popis	účast
Lucie Entlerová	První kurz vaření, představení různých způsobů přípravy obilnin a luštěnin, zejména na pomazánky, saláty, karbanátky, placky či sekanou, knedlíky, omáčky, různé kuličky a závitky.	18
Lucie Entlerová	Druhý kurz vaření, kde se účastníci naučili připravovat pokrmy s divokými bylinami - saláty, nápoje, sladkosti, tempuru a další zajímavosti a kulinářská kouzla.	21
Lucie Entlerová	Poslední ze tří kurzů vaření, ochutnávka různých sladidel, výroba pečených sladkostí, nepečených koláčů, krémů, pudinků, agarů a jejich bezpečkové obdoby.	19
Lenka Suchanová	Podstatou jarmarku je výměna zboží za zboží bez použití peněz. Měnit lze vlastní výpěstky a výrobky od sazeniček přes pečivo a marmelády až po složitější řemeslné výrobky.	26
Kateřina Horáčková	Poznávání divokých i pěstovaných bylin a možnosti jejich využití, základní tradiční recepty na výrobu tinktur, čajů, výluhů, kořenících směsí, olejů a dalších. Výběr surovin pro jejich výrobu.	18
celkem		102

Knihovna přírodovědné a regionální literatury

① Jana Havelková

Knihovna Podblanického ekocentra ČSOP Vlašim se zaměřuje na přírodovědné, ekovýchové a regionální publikace. V současné době je zaevidováno 5 090 knih, což od roku 2013 představuje nárůst o 60 knih. Během roku 2014 se do knihovny přihlásili 4 noví čtenáři. V roce 2014 si zájemci vypůjčili celkem 70 publikací.

v rámci projektu PYRAMIDA (www.projektpyramida.cz). V praktických lekcích si účastníci přípravu jídel nejen vyzkoušeli, ale odnesli si i recepty a ochutnávky.

Koncem května proběhl výměnný jarmark, který umožňoval příchozím výměnu zboží bez použití peněz.

V knihovně si lze také vybírat z několika desítek přírodovědných, regionálních nebo ekologicky zaměřených periodik. Knihovna je pro veřejnost otevřena pravidelně každou středu od 13 do 17 hodin, v jinou dobu jen po předchozí domluvě. Seznam všech titulů je zveřejněn na webových stránkách www.csopvlasim.cz v sekci Knihovna, takže čtenář/ka má možnost si samostatně vyhledat požadovanou publikaci. Knihovna nabízí i možnost dálkové výpůjčky - zaslání knih poštou.

Ekoporadna

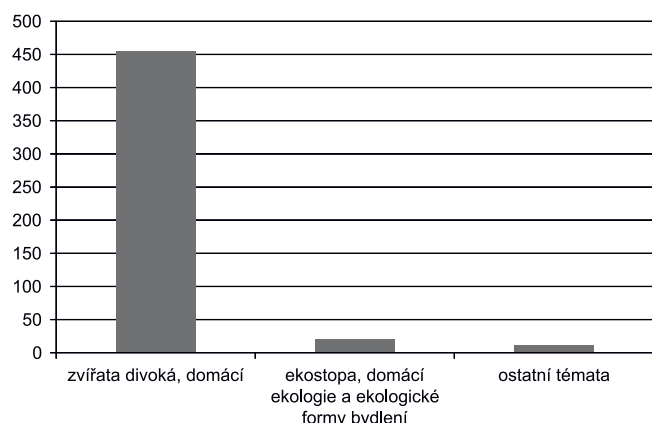
① Roman Andres

Ekologické poradny významně pomáhají utvářet odpovědnost obyvatelstva vůči životnímu prostředí. Ekoporadna ČSOP Vlašim tak činí již od roku 1999 a jsme členem Sítě ekologických poraden STEP. Kancelář ekoporadny se nachází v přízemí budovy ekocentra, má vlastní e-mailovou adresu ekoporadna@csop.cz a nově upravené webové stránky www.podblanickeeko-centrum.cz/cs/ekoporadna. Ve vstupním průjezdu ekocentra nabízíme informace formou letáků o environmentálně šetrném nakupování, provozu domácnosti, potravinách aj.

Bylo poskytnuto bezmála 490 evidovaných konzultací. Mnoho konzultací nadto zůstalo neevidovaných. Mezi evidovanými dotazy převažovala témata ochrany přírody, viz graf č. 6. Nejčastěji vyhledávali ekoporadenskou službu přímo občané z podblanického regionu, méně pak instituce typu škola či úřad. Většina kontaktu se odehrála prostřednictvím e-mailu či telefonicky.

Od roku 2012 publikujeme každý měsíc ekoporadenské články v regionálním tisku a na internetu pod názvem „ekorada na tento měsíc“. Obsah jednotlivých článků je k dispozici na webu ekoporadny.

Ekoporadnu Podblanického ekocentra ČSOP Vlašim kontaktují také žáci a studenti základních a středních škol pro podklady do referátů, projektů a seminárních prací.

Graf č. 6: Přehled poskytnutých ekorad.

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

① Dagmar Tlustošová

Periodika ČSOP Vlašim

Pod Blaníkem

První číslo se objevilo v roce 1921 a po padesátileté odmlce jsme jeho vydávání v roce 1997 obnovili. Vydáváme ho společně s Muzeem Podblanicka ve spolupráci se Správou Chráněné krajinné oblasti Blaník. Distribuce je zajištěna prostřednictvím patnácti prodejních míst (Benešov, Jankov, Kamberk, Kondrac, Louňovice pod Blaníkem, Načeraďce, Sázava, Vlašim a Zvěstov). Časopis zdarma dostávají členové ČSOP Vlašim a Klubu přátel Podblanické galerie, sponzoři, města, obce a další veřejné instituce na Podblanicku (muzea, školy, knihovny apod.).

Tabulka č. 13: Počet poskytnutých evidovaných ekorad na základě vyžádaných konzultací a vyšších forem poradenství v letech 2011 – 2014.

rok	počet
2011	533
2012	332
2013	310
2014	484

Ekoobchůdek

① Jana Havelková

Ekoobchůdek má za sebou již devět let své existence. Obchůdek je zaměřen na literaturu, certifikované zboží (bio, fair trade, ekologicky šetrný výrobek, FSC, certifikovaná přírodní kosmetika, regionální výrobky s certifikátem KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt®), ekodrogerii, výrobky pro živou zahradu.

Ekoobchůdek je každé pondělí i odběrným místem farmářských bedýnek a jejich doplňkového sortimentu (čerstvé pečivo z chráněné dílny, domácí marmelády, těstoviny, mošty a mnoho dalšího). Lze objednat i bio mléčné výrobky, vejce a maso z farmy.

V prosinci byl provoz ekoobchůdku dočasně ukončen z důvodu rekonstrukce.

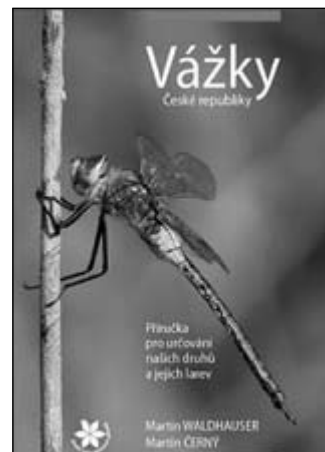
Elektronický obchod aktuálně nabízí 313 druhů zboží, největší zastoupení mají publikace (196 položek). Zákazníci elektronického obchodu si nejvíce objednávají publikace a školní pomůcky. V roce 2014 bylo uskutečněno 229 objednávek (v roce 2013 to bylo 95 objednávek). K výraznému nárůstu došlo bezprostředně po vydání knihy Vážky České republiky. Během prvního dne jejího prodeje (21. srpna) přišlo rekordních 24 objednávek a o knihu je stále velký zájem.

Martin Waldhauser:

Vážky České republiky - příručka pro určování našich druhů

Tato terénní příručka pomůže všem milovníkům vážek, ať již z řad odborníků nebo veřejnosti, v určování druhů vážek, s kterými se v okolí našich vod můžete setkat. Obrazový klíč znázorňuje hlavní determinační znaky dospělců i larev přehledně na fotografiích, doplněné stručnými popisy. Publikace obsahuje i jednoduché grafy sezónní fenologie a mapky s rozšířením jednotlivých druhů v ČR. Jsou zde uvedeny i nejvýznamnější biotopy, kde se vážky převážně vyskytují. V knize jsou uvedeny i fotografie dokumentující hlavní charakteristiky jednotlivých čeledí vážek a jejich morfologie, etologie a ekologie.

Formát A5, 184 stran, plnobarevná publikace, náklad 1 000 ks, 1. vydání, ISBN 978-80-87964-00-2, Cena: 215 Kč.

Propagační a osvětové tiskoviny

Samostatné publikace

Jaroslav Kadlec:

Na bicyklu za geologickými zajímavostmi okolí Votic

Tento netradiční cyklistický průvodce je určen každému, kdo rád na kole objevuje krajinu. Autor Jaroslav Kadlec, který je geologem, naplánoval a podrobně popsal pět půldenních a pět celodenních výletů na kole vždy se startem ve Voticích. U každého výletu je uveden popis trasy, její délka, výškový profil a geologická mapka s vyznačenou trasou. Trasy propojují místní geologické zajímavosti, z nichž většina asi zůstává běžnému výletníkovi utajena. Jednotlivá zastavení dokumentují kromě textu i barevné fotografie a vtipné ilustrace Báry Kadlecové. Publikace je uvedena textem o geologii kraje a uzavírá ji mapka s vyznačením všech popsaných tras.

Knihla má 76 stran. Formát publikace A5 zaručuje, že se vejde do každého cyklistického batůžku. Obsažené informace ocení i pěší turisté, učitelé a všichni zájemci o region a přírodu.

Formát A5, 76 stran, plnobarevná obálka, náklad 1 000 ks, 1. vydání, ISBN 978-80-87964-02-6, Cena: 37 Kč.

Propagační tiskoviny Kraje blanických rytířů

V roce 2014 jsme vydali skládačky složené na 1/3 formátu A4: Louňovice pod Blaníkem, Načeradec (3 000 ks), Pravonín (3 000 ks), Trhový Štěpánov (3 000 ks), Zruč nad Sázavou (4 000 ks), Jankov (3 000 ks), Miličín (3 000 ks), Neustupov (3 000 ks), Olbramovice (3 000 ks), Zvěstov (2 000 ks). Oboustranné karty formátu 1/3 A4: Farní muzeum Kondrac (11 000 ks), Naučná stezka Zlatodůl Roudný (11 000 ks), paraZOO Vlašim (11 000 ks), Interaktivní stezka „S rytířem na Blaník“ (11 000 ks), Včelí svět (11 000 ks), Zámek a park Vlašim (11 000 ks), Rozhledna Václavka ve Voticích (11 000 ks).

Vyšlo již posedmé číslo Rytířských novin, turistického občasníku, který je určen zejména návštěvníkům našeho kraje. Přináší aktuální informace o možnosti trávení volného času na Podblanicku, nabídky výletů, reportáže ze zajímavých míst a pozvánky na akce (formát A3, 16 stran, plnobarevný tisk, náklad 10 000 ks). Přílohou tohoto čísla Rytířských novin je dvoustrana Regionální produkty z Kraje blanických rytířů v nákladu 10 000 ks. Vyšlo již šesté číslo Rytířských novin, turistického občasníku Kraj blanických rytířů, který je určen zejména návštěvníkům našeho kraje. Přináší aktuální informace o možnostech trávení volného času na Podblanicku, nabídky výletů, reportáže ze zajímavých míst a pozvánky na akce (formát A3, 8 stran, plnobarevný tisk, náklad 8 000 ks). Přílohou tohoto čísla Rytířských novin je dvoustrana Regionální produkty z Kraje Blanických rytířů v nákladu 8 000 ks. Vydání podpořil Revolvingový fond MŽP ČR.

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

FARNÍ MUZEUM
KONDRAC

www.blanicki-rytiri.cz
www.facebook.com/97rablanickychrytiru

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Interaktivní stezka
„S rytířem na Blaník“

www.blanicki-rytiri.cz
www.facebook.com/97rablanickychrytiru

geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Jankov

www.blanik.net

geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Rozhledna Václavka
ve Voticích

www.blanik.net

geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Miličín

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Načeradec

www.blanicki-rytiri.cz

geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Neustupov

www.blanik.net

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

paraZOO
Vlašim

www.paraZOO.cz

geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Olbramovice

www.blanik.net

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Louňovice
pod Blaníkem

www.blanicki-rytiri.cz

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Pravonín

www.blanicki-rytiri.cz

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Trhový
Štěpánov

www.blanicki-rytiri.cz

Ukázka webu paraZOO.

covnicích a nadcházejících akcích. Také zde naleznete tiskové zprávy či aktuality. Tato stránka zároveň slouží jako rozcestník na další webové stránky.

Výukové programy, pedagogickou konferenci, semináře pro učitele, Středočeskou Mrkvičku či projekt M.R.K.E.V. naleznete na stránkách www.podblanickeekocentrum.cz. Mimo jiné se zde také dozvíte o činnosti oddílů mladých ochránců přírody Včelojedi.

Na stránce www.krajina-zahrada.cz naleznete informace o údržbě zeleně rostoucí mimo les, probíhající, ale i ukončené práce, nechybí zde ani fotogalerie realizovaných projektů či mnoho rad nejen pro realizaci.

Na webu www.podblanickeetrh.cz se dozvíte vše o nadcházejících trzích, naleznete zde informace o aktuálním trhu, informace pro prodejce, ale samozřejmě i fotogalerii.

Na stránkách www.vazky.net naleznete informace o seminářích, publikace a tiskoviny samozřejmě s tematikou vážek, fotogalerii a přehled vážek v ČR.

Na stránkách geoparku Kraj blanických rytířů www.blanicti-rytiri.cz naleznete informace o geoparku, o geologických lokalitách, trasy a tipy na výlety, města a obce, regionální produkty, ale i informace pro hendikepované. Stránky geoparku jsou nyní přístupné i z domény www.blanik.net. Naleznete zde také odkazy na jednotlivé tipy na výlety v geoparku. V květnu a červnu tohoto roku jsme využili placené internetové kampaně na zvýšení návštěvnosti tohoto webu. V období, kdy kampaň probíhala, byl nárůst návštěvnosti několikanásobný.

V letošním roce jsme také spustili stránky pro návštěvnícké středisko Vodní dům přístupné na doméně www.vodni-dum.cz.

Na webu www.parazoo.cz návštěvníci naleznou informace nejen o otevírací době, kontaktech či akcích, ale i o zvířatech umístěných v ZOO a jejich adopci. Je zde také fotogalerie jak areálu paraZOO, tak zvířat.

Informace a aktuality ze záchrané stanice pro živočichy ČSOP Vlašim naleznete na www.pomocvzviratum.cz. Jsou zde uvedeny informace o záchrané stanici, užitečné tipy a rady, přehled přijatých živočichů, jak můžete stanici pomoci nebo fotogalerie.

Nejnávštěvovanější stránkou zůstává stránka www.csopvlasim.cz, na druhém místě je www.blanik.net a na třetím je www.parazoo.cz. Návštěvnost našich stránek se neustále zvyšuje.

Ukázka facebookového profilu Kraj blanických rytířů.

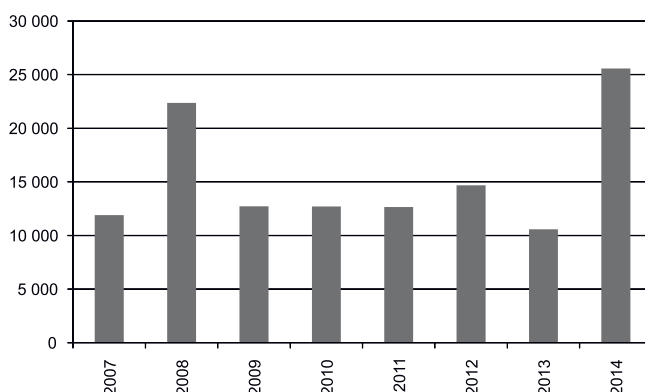
FACEBOOK

K propagaci ČSOP Vlašim využíváme také profil na sociální síti Facebook. K 31. 12. 2014 měl tento profil 830 fanoušků, což je nárůst o 385 fanoušků za rok 2014 (v průměru 32 fanoušků za měsíc). Největší dosah měl příspěvek o nalezeném štěňátku, který oslovil 8 864 uživatelů, měl celkem 100 označení „To se mi líbí“ a byl 137 krát sdílen.

Naši fanoušci pochází hlavně z České republiky (800), ale máme i fanoušky ze Slovenska (13), USA či Španělska. Většina

Tabulka č. 14: Porovnání návštěvnosti jednotlivých webů v roce 2013 a 2014.

Stránka	Návštěvnost stránky za rok 2013	Návštěvnost stránky za rok 2014
csopvlasim.cz	10 571	25 560
krajina-zahrada.cz		1 253
parazoo.cz	1 642	9 475
podblanickeekocentrum.cz	1 067	4 630
podblanickeetrh.cz	9 847	1 147
vazky.net		4 432
blanik.net	2 556	16 691
pomocvzviratum.cz	1 534	7 564
celkem	27 217	70 752

Graf č. 7: Návštěvnost stránky www.csopvlasim.cz.

z nich pochází z Prahy (235), Vlašimi (110), Benešova, ale i Českých Budějovic, Brna či Kutné hory. Dosah našich příspěvků je 3 594 uživatelů.

Na stejné sociální síti má také profil Kraj blanických rytířů. K 31. 12. 2014 měl tento profil 545 fanoušků, což je nárůst o 397 (v průměru 33 fanoušků za měsíc). Největší dosah měl příspěvek o tom, že v pořadu České televize Toulavá kamera byla reportáž o vlašimské paraZOO a Farmě Blaník. Tento pří-

spěvek oslovil 2 584 uživatelů, měl 35 označení „To se mi líbí“ a byl celkem 18 krát sdílen. Dosah našich příspěvků je 193 uživatelů.

Zde fanoušci pochází hlavně z České republiky (536), ale máme i fanoušky ze Slovenska, USA či Anglie. Většina z nich pochází z Prahy (130), Vlašimi (90), Votic, Benešova, ale i Hulic, Louňovic či Ratměřic. Dosah našich příspěvků je 147 uživatelů.

INTERPRETACE PŘÍRODNÍHO A KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

Naučná stezka S rytířem na Blaník

① Karel Kříž, Jiří Nosek

V roce 2014 probíhala ve spolupráci se správou CHKO Blaník a personálem rozhledny pravidelná kontrola naučné stezky. Podle potřeby pak následovaly drobné opravy jednotlivých zastavení jako například výměna poškozených textových tabulí, náhrada zcizených provazů, oprava zemních schodů atp. Nejzásadnější opravou byla výměna zlomené staré lávky přes potok Brodec za novou.

Údržba zastavení na naučné stezce S rytířem na Blaník.

foto: J. Nosek

Naučná stezka Roudný

① Karel Kříž, Jitka Zenáhlíková, Petra Králíčková

Po celý rok probíhala průběžná kontrola jednotlivých zastavení naučné stezky a oprava či výměna poškozených částí. Zároveň probíhalo pravidelné kosení a údržba prostoru úvodního zastavení na návsi v Roudném. V červnu, u příležitosti vyhlášení národního geoparku Kraj Blanických rytířů, navštívil naučnou stezku ministr životního prostředí Richard Brabec.

Rekonstrukce a doplnění naučné stezky Vlašimským zámeckým parkem

① Petra Králíčková

V roce 2014 jsme provedli obnovu naučné stezky ve Vlašimském zámeckém parku. Bylo vybudováno 18 nových

Vlevo stojící ministr životního prostředí Richard Brabec u zastavení naučné stezky Roudný

foto: P. Jakubův

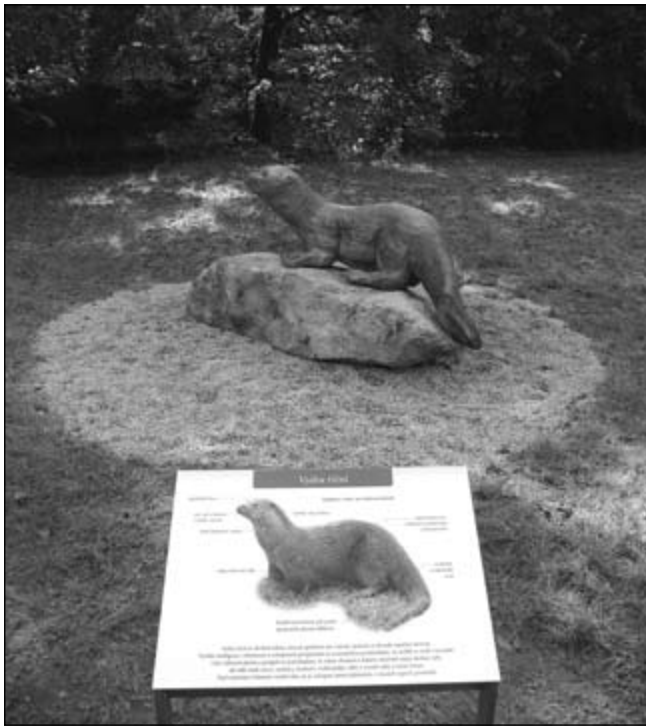
zastavení, která jsou plná zajímavých informací. Obnovená naučná stezka vede téměř stejnou trasou jako ta původní. Celková délka se všemi tematickými odbočkami se blíží 5 km.

Nová stezka seznamuje návštěvníky s kulturními památkami a přírodními hodnotami parku. U některých zastavení na

Luční altán umožní nahlédnout na křídla našich motýlů, kteří jsou jeho součástí.

foto: J. Zenáhlíková

Vydra reprezentuje jednu z nových tematických stezek vlašimským parkem. foto: J. Zenáhlíková

návštěvníky čekají kromě informací také různé kvízy a překvapení. Na stezce je umístěno několik dětských zastavení, které děti nejen pobaví, ale i seznámí s přírodou v parku. Tyto dětské herní prvky představují malým návštěvníkům zejména živočichy, rostliny a houby, se kterými se mohou setkat při putování parkem. Děti během své cesty mohou potkat mraveniště s mravencem, zkusit si prolézt hmyzí chodbou či průlezem páchníka, proplétat se pavučinou jako pavouci nebo projít Mravkolví pasť, ve které číhá mravkolev na svou kořist.

Z naučné stezky odbočují tři tematické cesty. Na tyto odbočky upozorňují dřevěné sochy reprezentující téma cesty – cesta lučního koníka, cesta vydry a cesta páchníka.

V rámci obnovy parku byly opraveny nebo obnoveny některé cesty. V parku přibily tři nové altány – „Luční altán“, altán „Nejkrásnější vyhlídka“ a třetí altán naproti Znosimské bráně. Ze všech altánů se nabízí nádherné výhledy do údolí Blanice.

Jedna z infotabulí v zámeckém parku ve Zruči nad Sázavou představuje sochu Lev roudoucí kořist. foto: K. Červenková

Naučná stezka Zámeckým parkem ve Zruči nad Sázavou

☉ Kateřina Červenková

V roce 2014/7 jsme pro město Zruč nad Sázavou navrhovali a realizovali naučnou stezku v zámeckém parku. Požadavkem města bylo zejména představit památky zámeckého parku a zde rostoucí dřeviny.

Výsledná naučná stezka má 12 druhů naučných informačních tabulí. Každá tabule obsahuje fotografie, kresby a texty vztahující se k dané památce a dětské úkoly. Autorkou ilustrací nejen dětských úkolů byla Magda Andresová. Informační tabule doplňuje čtveřice dobových fotografií, které lze porovnat přímo na místě se současným stavem. Návštěvník se na své procházce parkem seznámí mj. s osudy posledních vlastníků zámku, Shebků. Infotabule jsou umístěny na šikmo položené kovové stojany, takže nepřekáží výhledu po parku.

Čtyřicet vybraných druhů dřevin zámeckého parku bylo opatřeno malou informační tabulkou s názvem a zemí původu dřeviny. Z tabulky může návštěvník odečíst QR kód a dočíst se další informace o dřevině, případně si prohlédnout ilustrační fotografie.

V rámci stezky jsme v parku umístili i dva přírodní herní prvky pro děti – hmatový chodník a průlez dutým kmenem.

Ukázka jedné z infotabulí naučné stezky Zámeckým parkem ve Zruči nad Sázavou.

Dům přírody Blaníku

📍 Ivana Křížová, Petra Králíčková

V říjnu 2014 byla zahájena stavba návštěvnického střediska nedaleko Kondrace na místě geologické expozice hornin Podblanicka. Dům přírody Blaníku se stane nástupním místem na naučnou stezku S rytířem na Blaník. Bude součástí sítě Domů přírody ve vybraných chráněných krajinných oblastech, kterou zastřešuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Stavba se uskutečňuje díky finanční podpoře Ministerstva životního prostředí z Operačního fondu „Životní prostředí“.

Návštěvníci zde naleznou expozici věnovanou přírodním, geologickým a kulturně historickým zajímavostem Podblanicka. Blíže poznají některé typy přírodních stanovišť v oblasti a seznámí se s legendou o blanických rytířích. Dům přírody Blaníku nabídne jak hravé prvky pro děti, tak hlubší informace o regionu. Kromě služeb informačního centra poskytne Dům přírody Blaníku prostor pro výukové programy pro školy, exkurze po okolí a zázemí pro konání nejrůznějších akcí. Otevření Domu přírody Blaníku je plánováno na červen 2015.

Stavba Domu přírody Blaníku.

foto: K. Kříž

Vodní dům

📍 Tereza Ptáčková

Dne 27. 8. 2014 byla zahájena realizace projektu návštěvnického střediska Vodní dům pro evropsky významnou lokalitu Želivka. V rámci tohoto projektu bude v blízkosti hráze vodní nádrže Švihov postavena budova návštěvnického střediska a vytvořena vnitřní a venkovní expozice. Interaktivní expozice Vodního domu bude návštěvníkům představovat dvě tváře vody: vodu jako nezbytnou podmínku života - nenahraditelnou surovinu a vodu jako biotop pro rostliny a živočichy.

Dodavateli stavby jsou společnost Syner Morava a.s. a Stavební firma Pazdera s.r.o.; dodavatelem expozice je Moris design s.r.o., autorem projektové dokumentace architektonický ateliér AND, spol. s r.o.

Projekt je spolufinancován Evropskou unií – Evropským fondem pro regionální rozvoj a Státním fondem životního prostředí ČR v rámci Operačního programu Životní prostředí.

Základní kámen Vodního domu byl slavnostně položen 21. 10. 2014. Byl vyroben z hadce, pocházejícího z lomu v Bernarticích. Při příležitosti položení základního kamene Vodního domu podepsali zástupci Kraje Vysočina, Středočeského kraje, Hlavního města Prahy a státního podniku Povodí Vltavy memorandum, obsahující závazek spolupráce všech signatářů na aktivitách a projektech, směřujících k ochraně vodárenské nádrže Švihov na řece Želivce.

Ke dvěma stávajícím partnerům projektu, společnosti Veolia Česká republika a.s. a Povodí Vltavy s. p. přibyl v roce 2014 třetí partner, Úpravna vody Želivka, a.s.

Vodní dům by měl být otevřen na přelomu léta a podzimu 2015.

Zleva Ing. Pavel Pešout (ZO ČSOP Vlašim), MUDr. Jiří Běhounek (hejtman Kraje Vysočina), RNDr. Petr Kubala (Povodí Vltavy), RNDr. Marcela Dvořáková (Veolia Česká republika) a Martin Kapek (starosta Hulic) poklepávají na základní kámen Vodního domu.

foto: K. Kříž

Fasádu Vodního domu budou ze tří stran tvořit gabionové sítě vyplněné hadcovou drtí. Jedná se o lokální surovinu, protože hadec je typickou horninou této oblasti.

foto: T. Ptáčková

REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Blanický rytíř

🕒 Dagmar Tlustořová

Dne 18. dubna 2014 bylo již po šestnácté uděleno ocenění Blanický rytíř třem fyzickým osobám, které se významně zasloužily o ochranu a rozvoj přírodního a kulturního dědictví Podblanicka.

Ocenění udělují neziskové organizace Podblanicka, v letošním roce porota vybírala z dvaceti tří nominací a nakonec rozhodla o udělení ceny těmto třem nominovaným:

- Eva Houdková z Vlašimi za celoživotní dílo,
- František Kavka z Benešova za celoživotní dílo,
- Vlasta Kubalová z Čechtice za celoživotní dílo.

Slavnostního udělování, které proběhlo v obřadní síni vlašimského zámku, se tradičně zúčastnili hosté kulturního, společenského i politického života regionu. Pozvání přijali zástupci Parlamentu České republiky, krajské samosprávy, řada zástupců měst a obcí Podblanicka, ředitelé škol z Podblanicka a mnoho dalších hostů. Za hosty k rytířům promluvil místohejtman Středočeského kraje a poslanec Parlamentu České republiky Ing. Miloš Petera, za Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy promluvil prof. MUDr. Zdeněk Seidl, CSc. za Městys Čechtice starosta František Nebřenský. Nechybělo ani přivítání od starosty Města Vlašim Mgr. Luďka Jeništy. Blaničtí rytíři obdrželi již tradičně kromě pěkného diplomu každý svou originální, velmi hodnotnou, sochu Blanického rytíře s kamenem z hory Blaník od uměleckého kováře Bohumila Hruběše. Pořízení těchto soch

bylo možné díky generálnímu sponzorovi udělování ocenění Blanický rytíř firma Rabbit a. s. Trhový Štěpánov a finanční podpoře z Fondu hejtmana Středočeského kraje.

V roce 2014 obdrželi ocenění Blanický rytíř – zleva: PhDr. Eva Houdková, František Kavka a Mgr. Vlasta Kubalová. foto: J. Pavelka

Geopark Kraj blanických rytířů

🕒 Kateřina Červenková

Termín geopark označuje území, které poskytuje obraz o vývoji Země a představuje ho návštěvníkům zajímavým způsobem. Geopark Kraj blanických rytířů leží na pomezí tří krajů - Středočeského, Jihočeského a kraje Vysočina. Páteř geoparku

tvoří Blanická brázda v úseku od města Mladá Vožice po město Sázava, na západě dosahuje nejdále k městu Votice a na východě k městu Ledeč n. Sázavou. Hlavními přírodními fenomény, které chce geopark představovat návštěvníkům, je geologický zlom Blanická brázda, údolí řeky Sázavy, hadcové lokality a pozůstatky po historické těžbě nerostných surovin. Řídícím subjektem geoparku je Český svaz ochránců přírody Vlašim.

5. června 2014 u příležitosti Světového dne životního prostředí předal geoparku ministr Richard Brabec certifikát „národní geopark“. KBR se tak zařadil mezi 5 národních geoparků v ČR. Propagace regionu jako turistické destinace je nyní posílena i společnou propagací národních geoparků jak v ČR, tak v zahraničí. 11. – 12. listopadu hostil náš geopark Radu národních geoparků. Kromě vlastního jednání rady proběhla terénní exkurze po geolokalitách v okolí řeky Sázavy.

geopark
KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

národní geopark

Certifikát národního geoparku předal zástupcům ČSOP v Vlašimi ministr životního prostředí Richard Brabec. *foto: P. Jakubův*

V rámci geoparku KBR probíhají další dílčí samostatné programy, jako je jednotná propagace KBR, regionální značení produktů, program Geopark bez bariér, interpretace přírodního a kulturního dědictví a další.

V roce 2014 byl dokončen projekt Marketingové aktivity Geoparku Kraj blanických rytířů, podpořený z revolvingového fondu MŽP. V tomto projektu jsme řešili sledování návštěvnosti Velkého Blaníku pomocí elektronických sčítačů, zavedli společnou vstupenku „Den ve Vlašimi“, umístili 20 sloupků s QR kódy ke geologicky významným lokalitám, pořídili dopravní značení k některým turistickým cílům a propagační roll-upy. Díky podpoře Ministerstva pro místní rozvoj a Středočeského kraje jsme v projektu podpora udržitelného cestovního ruchu v geoparku KBR vydali publikaci Na bicyklu za geologickými zajímavostmi okolí Votic a další tiskoviny, pořídili a distribuovali nové stojany na informační tiskoviny, zmapovali přístupnost turistických cílů a služeb pro handicapované, vytvořili 3 questingy (hledací hry) a vytvořili síť prodejních míst regionálních produktů.

Společná vstupenka Den ve Vlašimi umožňuje za zvýhodněnou cenu navštívit paraZOO, Muzeum Podblanicka a prohlídkový okruh Vlašimským zámeckým parkem. K tomu držitel zdarma získá kávu v Rodinné cukrárně ve Vlašimi. *foto: K. Červenková*

K propagaci geoparku, zejména cestovního ruchu na jeho území slouží webové stránky www.blanicti-rytiri.cz

Od léta do podzimu se v geoparku natáčel 26 minut dlouhý film Mariana Poláka Kamenné poklady blanických rytířů. Film mapuje geologické zajímavosti regionu a přibližuje i jeho hornickou historii a současné dění v geoparku. Film byl vyslán Českou televizí v pořadu „Nedej se“ v lednu 2015. Film je součástí čtyřdílného cyklu o národních geoparcích, který podpořilo MŽP ČR.

Natáčení filmu Kamenné poklady blanických rytířů v soutické pískovně, kde se zachovaly říční terasy řeky Želivky z dob ledových. *foto: K. Červenková*

Program Jednotná propagace cestovního ruchu v geoparku Kraj blanických rytířů

☉ Kateřina Červenková

Cílem tohoto programu je vzájemná propagace turistických cílů, tras a služeb a propagace geoparku Kraj blanických rytířů jako turistické destinace.

V roce 2014 bylo do programu zapojeno kromě ČSOP Vlašim 21 partnerů: města Vlašim, Votice, Zruč nad Sázavou, Trhový Štěpánov, městyse Čechtice, Křivsoudov, Louňovice pod Blaníkem, Načeradec a obce Jankov, Kamberk, Kondrac, Miličín, Neustupov, Olbramovice, Pravonín, Ratměřice, Veliš, Zvěstov a farma Křišňův dvůr. Na programu dále spolupracovalo Muzeum Podblanicka a AOPK – SCHKO Blaník. Partneri se sešli na tradičním plánovacím setkání 27. 2. 2014 v Podblanickém ekocentru ČSOP Vlašim.

Novinkami v roce 2014 patřilo sestavení pracovní skupiny ze zástupců partnerů, která připravovala konkrétní výstupy jako plán tiskovin, obsah rytířských novin, nové uspořádání webu geoparku a strategie pro facebook geoparku. Pracovní skupina se v roce 2014 sešla dvakrát.

V rámci programu jednotné propagace byly vydány následující tiskoviny:

Setkání partnerů programu jednotné propagace.

foto: B. Hozová

název	formát	náklad
Rytířské noviny	2x A2 na A3, 70 g recykl, barevnost 4/4 + 1x A2 příloha	10 000
Farní muzeum Kondrac - lístek	DL – leták 100x210 mm, 150 g	11 000
NS Roudný - lístek	DL – leták 100x210 mm, 150 g	11 000
ParaZOO - lístek	DL – leták 100x210 mm, 150 g	11 000
Stezka S rytířem na Blaník - lístek	DL – leták 100x210 mm, 150 g	11 000
Včelí svět Hulice - lístek	DL – leták 100x210 mm, 150 g	11 000
Vlašimský park - lístek	DL – leták 100x210 mm, 150 g	11 000
Votice Václavka - lístek	DL – leták 100x210 mm, 150 g	11 000
Louňovice pod Blaníkem	DL – leták A4 složený na DL, 120 g recykl	3 000
Načeradec	DL – leták A4 složený na DL, 120 g recykl	3 000
Pravonín	DL – leták A4 složený na DL, 120 g recykl	3 000
Trhový Štěpánov	DL – leták A4 složený na DL, 120 g recykl	3 000
Zruč nad Sázavou	DL – leták A4 složený na DL, 120 g recykl	4 000
Jankov	DL – leták A4 složený na DL, 120 g recykl	3 000
Miličín	DL – leták A4 složený na DL, 120 g recykl	3 000
Neustupov	DL – leták A4 složený na DL, 120 g recykl	3 000
Olbramovice	DL – leták A4 složený na DL, 120 g recykl	3 000
Zvěstov	DL – leták A4 složený na DL, 120 g recykl	2 000

Maskotem Kraje blanických rytířů je rytíř ve zbroji. foto: K. Červenková
Nemohl chybět ani na akcích podporovaných programem jednotné propagace. Na snímku rytíř na akci Cyklotulák ve Voticích.

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt®

🗨️ Jana Dufalová

Od roku 2012 uděluje značku KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt® regionální produkt Český svaz ochránců přírody společně s Asociací regionálních značek, o s. a Posázavím o.p.s. Od té doby certifikát získalo již 19 výrobců a 5 služeb.

Certifikační komise, složená ze zástupců organizací regionálního rozvoje a výrobců z regionu, se konala letos už po páté. Tentokrát o značku nezažádal žádný nový výrobce, ale zato byla obnovena patnácti dosavadním výrobcům, jimž během roku platnost certifikátu vypršela. Žádosti o obnovení značky držitelé prokázali svou spokojenost se značkou.

V roce 2014 jsme v rámci projektu PODPORA REGIONÁLNÍCH PRODUKTŮ dále usilovali o rozšíření

Propagace regionální značky na Májových slavnostech foto: J. Dufalová ve Vlašimi.

povědomí o Značce jako takové a také o rozšíření sítě prodejen s nabídkou regionálních produktů. Podařilo se nám získat 10 nových prodejních míst, kterým byla nabídnuta možnost vybavit prodejnu skleněnou prodejní vitrínou. Tuto možnost využilo 6 prodejen.

S certifikovanými výrobky se můžete nově setkat na těchto místech:

- Štrůdl do krabice – Benešov,
- BioPotraviny Benešov
- Farmářský dvoreček Benešov
- Mandalka – Bystřice
- Syslová – keramika – Chotýšany
- Rozhledna Václavka – Votice
- Velký Blaník rozhledna
- Včelí svět Hulice
- Informační centrum Vlašim nádraží
- Patchwork Dagmar Hulmáková

Skleněné vitríny pro nová prodejní místa.

foto: J. Dufalová

Tato prodejní místa dobře poznáte, jsou označena samolepkou „Prodáváme regionální produkty z Kraje blanických rytířů.“

Během roku jsme značku a certifikované výrobky propagovali také prostřednictvím 4 sezónních letáků a dále na prodejních akcích – farmářské trhy a Májové slavnosti ve Vlašimi. Z finančních prostředků projektu jsme pořídili i 3 skládací prodejní stánky, které prodejci během podzimních trhů využívali k prodeji.

Projekt „Návštěva geoparku Kraj blanický rytířů bez bariér“

🗺️ Barбора Hozová

Tento projekt byl zaměřen na zpřístupnění geoparku Kraj blanických rytířů handicapovaným turistům a rodičům s kočárky. Projekt zahrnoval zmapování dvaceti turistických objektů a následné informování cílových skupin o výsledcích mapování.

Rozhodli jsme se využít „semaforové značení“ objektů, které realizuje více jak patnáct let Pražská organizace vozíčkářů (www.pov.cz) v rámci projektu „Přes bariéry“ (www.presbariery.cz). Každý objekt je označen hlavním piktogramem (zelený označuje přístupný objekt, oranžový označuje částečně přístupný objekt a červený nepřístupný či obtížně přístupný objekt) a doplňujícími piktogramy (např. přístupná toaleta, rampa, výtah, obtížný povrch atd.). U každého objektu je text, ve kterém je

Fotografie ze školení mapovačů.

foto: B. Hozová

uveden velmi konkrétní slovní popis objektu. Návštěvník si díky tomu může snadněji představit, zda je schopen překážky překonat, či nikoliv.

Veškeré zjištěné informace jsou uvedeny na našich stránkách www.blanik.net v sekci „Pro handicapované“. Rádi bychom v budoucnosti na tento projekt navázali.

Projekt vznikl za podpory Středočeského kraje a Ministerstva pro místní rozvoj.

Questing v Geoparku Kraj blanických rytířů

Barbora Hozová

Questing neboli hledačka je hra pro celou rodinu, ve které se pomocí veršů dozvíte něco zajímavého o daném místě. Vaším úkolem je všimnout si maličkostí a postupně doplňovat tajenku, díky níž objevíte poklad. Tato hra není omezena věkem, stačí umět číst a sledovat okolí.

Ke hře potřebujete jen tužku a pracovní list, který si buď vyzvednete v informačním centru, nebo si ho stáhnete a vytisknete ze stránek www.blanicti-rytiri.cz nebo www.questing.cz. V pracovním listu se dozvíte vše, co budete k vyluštění tajenky a hledání pokladu potřebovat. Když správně vyluštíte tajenku a pošeptáte ji v cíli a dostanete se k pokladu.

V rámci geoparku Kraj blanických rytířů jsme vytvořili celkem tři hledačky (Vlašim – Putování za pokladem s rytířem Rolandem, Načeradec – Putování po Načeradci s Janem Nepomuckým a Zruč nad Sázavou – S rytířem Milotou kolem celé Zruče).

Projekt vznikl za podpory Ministerstva pro místní rozvoj.

Luštění questů v praxi.

foto: B. Hozová

Geocaching

Jiří Pavelka

V roce 2014 jsme prováděli provoz a údržbu dvou tematicky zaměřených geocachingových sérií – Lesní poklady a Kamenné poklady blanických rytířů. Pomocí ukrytých schránek v přírodě představují Lesní poklady zajímavá místa v lese. Kamenné poklady zase nabídnou zajímavé geologické lokality geoparku Kraj blanických rytířů. Hledači pokladů pomocí GPS navigace mohli v roce 2014 navštívit 13 lokalit série Lesní poklady a 17 lokalit série Kamenné poklady. V roce 2014 přesáhl počet logů (zaznamenání nálezu keše na stránkách www.geocaching.com) 5 200 přístupů. Další informace můžete nalézt na www.blanicti-rytiri.cz v sekci zážitky.

Tabulka č. 16: Počet úspěšných nálezů keší ze série Kamenné poklady

Číslo	Název kamenného pokladu	Počet nálezů k datu
		6. 2. 2015
1	Velký Blaník	339
2	Malý Blaník	133
3	Křížovský lom	50
4	Dolnokralovické hadce	65
5	Blanická jeskyně	42
6	Štěpánovský lom	32
7	Na Stříbrnici u Zvěstova	14
8	Skály u Kácova	63
9	Naučná stezka Roudný	80
10	Pískovna u Soutic	138
11	Džbány u Votic	37
12	Lom u Miličina	72
13	Vápenka u Votic	91
14	Těžba grafitu u Psář	41
15	Vápencový kras u Vlašimi	50
16	Lom u Bílkovic	60
18	Fialník	57
Celkem		1 364

Tabulka č. 15: Počet úspěšných nálezů keší ze série Lesní poklady.

Číslo	Název lesního pokladu	Počet nálezů k datu	
		15. 1. 2014	6. 2. 2015
1	Kupsova skála	57	73
2	NPR Ve Studeném	71	108
3	Hadcové bory u Želivky	126	198
4	Podmáčené a kulturní smrčiny	57	71
5	V Olších	75	99
6	Jehliště	308	440
7	Dubohabřiny v zámečném parku Vlašim	308	437
8	Bučiny na Velkém Blaníku	643	976
9	Suťové lesy na Malém Blaníku	302	459
10	Kulturní bory na vrchu Hřiva	83	109
11	Mladé bučiny	287	404
12	Teplomilné doubravy u Blаницe	143	209
13	Křížovský lom	202	268
Celkem		2 662	3 851

Podblanické farmářské trhy

📍 Jana Dufalová

Již třetím rokem pořádá farmářské trhy ČSOP Vlašim ve spolupráci s Městem Vlašim. Trhy probíhaly letos v sobotu od 8 do 12 hod a jen v měsících, které jsou na farmářské zboží a výrobky nejbohatší. Tedy 17. května, 14. června, 13. září a 11. října 2014. Jednotlivých trhů se zúčastnilo 8 – 12 prodejců.

Na trzích mohli návštěvníci nakoupit čerstvou zeleninu, ovoce, uzeniny, pečivo, zavařeniny, rybízové víno, keramiku, sazenice a další produkty. Prezentovali se také držitelé certifikátu KBR regionální produkt se svými výrobky. Zářijový trh byl zaměřen právě na propagaci regionálních výrobců, kteří jsou držitelé certifikátu KBR regionální produkt. V rámci trhu probíhaly doprovodné aktivity pro děti. Byla možnost sestavit si na místě dřevěné krmítko pro ptáčky, vyrobit si prstovou loutku, nebo ozdobné kolíčky s podzimními motivy. Řada návštěvníků trhu si vyzkoušela své znalosti u stolku s různými obilninami, a děti řešily v pracovním listu původ jednotlivých surovin v koláčích. Největším lákadlem ale byl prosklený včelí úl, kde děti mohly včelky bezpečně pozorovat a ještě od včelaře pana Miroslava Dvořáka získaly spoustu zajímavostí právě o včelách. Odlévání svíček ze včelího vosku do forem si vyzkoušely nejen děti, ale i dospělí.

Hra geocaching je vhodná pro jednotlivce i rodiny s dětmi, které lákají skryté poklady. foto: M. Kloudys

Odlévání svíček do forem – doprovodné aktivity při zářijovém trhu. foto: B. Hozová

Podblanická galerie ČSOP Vlašim

① Stanislav Příhoda, Jana Havelková

Průvodcovskou činnost v Podblanické galerii se nám daří zajišťovat brigádnicky a ve spolupráci s Podblanickým infocentrem. Během zvláštních příležitostí (Prvomájové slavnosti, Muzejní noc) se návštěvníkům věnoval vedoucí Podblanické galerie Mgr. Stanislav Příhoda.

Prostory galerie v roce 2014 navštívilo více než 500 návštěvníků. Ti mohou bránu navštívit samostatně, nebo jako součást prohlídkového okruhu zajišťovaného Podblanickým infocentrem, nebo od letošního července v rámci Společné vstupenky Den ve Vlašimi.

Klub přátel Podblanické galerie

Již osmým rokem pracuje Podblanická galerie ČSOP Vlašim a její Klub přátel.

Na schůzkách se scházelo 12 až 15 hostů. Schůzky se konají vždy první středu v měsíci od května do prosince od 17.00 h. s výjimkou letních prázdnin. Klub má v současné době 22 členů.

Před zahájením výstavní činnosti PG byla jako každoročně provedena částečná obměna vystavovaných exponátů. Největším přírůstkem do sbírek byl obraz „Soudce a jeho kat“ od ak. mal. Josefa Černého (rodáka z Pravonína), který galerii věnovala jeho dcera Alena Kovářová - Černá. Během jarní brigády členů Klubu byl proveden úklid celé brány. Byly opraveny omítky při vstupu do brány a na schodišti a vymalovány prostory ve dvou věžičkách, kde byly stěny poničeny přívalovými dešti.

První středu v květnu proběhla první schůzka - tradiční „Hodinka v ateliéru“. Červnová schůzka byla věnována zejména přípravě na velkou letní výstavu Klubu. Vernisáž výstavy se konala 17. června v Podblanickém ekocentru. Svá díla představilo celkem 17 výtvarníků z Podblanicka. Další akcí před letními prázdninami byl klubový zájezd do Bykovic u Bořeňovic na vernisáž členů klubu Oldřicha Hejzlara a Františka Mrkvičky, a také návštěva na vernisáži výstavy arch. Leopolda Zemana.

V září proběhla klubová schůzka v Podblanickém ekocentru a pro členy byla připravena ukázka výroby ručního papíru. Začátek září byl věnován přípravám na osmnáctý ročník výstavy Podblanický plenér. Ten se uskutečnil v sobotu 13. září 2014 ve vlašimském zámeckém parku na prostranství za Vlašimskou bránou za účasti 18 vystavujících malířů. Potěšila účast dvou

nových – Vratislava Hrubanta, řezbáře z Malovid a Aleny Kovářové - Černé, která představila zajímavé výtvarné hlavičky z hlíny. Po ukončení výstavy byla uspořádána beseda v ateliéru PG. Ve spolupráci se Spolkovým domem galerii navštívila i skupina grafiků z Finska.

Setkání ve středu 1. října mělo na programu promítání videa z výstavy ak. mal. Oldřicha Holuba, která proběhla v Chotýšanech.

Ve středu 26. listopadu se v Podblanickém ekocentru konal křest nové knihy Stanislava Příhody Múza hudební a Příhodovky.

Podblanická galerie ČSOP Vlašim Stálá výstava podblanických umělců ve Vlašimské bráně.

Návštěvní doba pro veřejnost:
**10.00 – 12.00 h., 13.00 – 16.00 h., v květnu
a září v sobotu a v neděli,
v období od 1. 6. do 31. 8.
denně od pondělí do neděle,
po předchozí dohodě i mimo sezónu.**

Výstava Podblanický plenér je i příležitostí k setkání vystavujících umělců.

foto: S. Vrtiška

Místní malíř v ateliéru Podblanické galerie ČSOP Vlašim.

foto: A. Rubešová

ČLENOVÉ ČSOP VLAŠIM

Dagmar Tlustošová

O členství v ČSOP

Naše základní organizace je jednou z přibližně 324 organizací Českého svazu ochránců přírody, které provozují svou činnost po celé republice. Členem se může stát každý, kdo není lhostejný ke stavu přírody a její ochraně nejen ve svém okolí. Členství je vnímáno jako projev sounáležitosti s lidmi, kteří mají stejné zájmy jako my. Pro členství není potřeba splňovat jakoukoliv odbornost, každý může přispět podle svých možností.

Pokud máte zájem o bližší informace, můžete je získat osobně, písemně či telefonicky na adrese uvedené v úvodu této Výroční zprávy anebo v kanceláři ÚVR ČSOP v Praze, Michelská 5, 140 00 Praha 4 – www.csop.cz, odkud jsou částečně převzaty tyto údaje.

Ke dni 31. 12. 2014 jsme v naší vlašimské organizaci registrovali celkem 238 členů.

Společenský život v naší organizaci v roce 2014

Každoroční výroční setkání členů, při kterém máme možnost zhodnotit činnost organizace za uplynulý rok a seznámit ostatní členy s dalšími plány proběhlo 25. dubna.

V pátek 30. května jsme se sešli na „Zahradní slavnosti“, která se pomalu stává naší nejoblíbenější tradiční akcí. Příjemnou atmosféru nám vytvořila hudební skupina Kotlík.

Brigády pro členy jsme uspořádali 2, obě byly v přírodní památce Na Ostrově u Nemíže, kde jsme vyřezávali nevhodné náletové dřeviny.

A poslední ze jmenovaných společenských akcí byl výlov rybníka Jírovec. Jako vždy jsme si celý den pěkně užili, počasí nám přálo a všichni jsme si pochutnali na bohatém úlovku.

Terénní stanice Borovsko

🕒 Jiří Nosek

V roce 2014 byla prodloužena na dalších deset let od Povodí Vltavy smlouva o výpůjčce objektu č. p. 42 v Borovsku. Objekt je umístěn na břehu přehradní nádrže Želivka. Tento objekt slouží naší organizaci jako terénní stanice. Probíhají zde ornitologické, mykologické a jiné výzkumné a monitorovací činnosti. Objekt využíváme také ke každoročnímu plánování dalších pracovních aktivit organizace a tak se alespoň jedenkrát za rok dostaneme mimo dosah většiny civilizačních vymožeností.

V nedalekém okolí se nachází NPP Hadce u Želivky, kde provádíme pravidelný management a zároveň i monitoring druhů rostlin vázaných na tuto horninu.

HOSPODAŘENÍ V ROCE 2014

Ing. Hana Krejčířová

S novým Občanským zákoníkem, jehož platnost počala k 1. 1. 2014, se naše organizace změnila na pobočný spolek, který je zapsán ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze.

Za rok 2014 jsme dosáhli obrátu 31 753 179 Kč se ziskem 497 748 Kč. Hospodaření jednotlivých středisek je patrné z tabulky č. 20.

Průměrný evidenční přepočtený počet zaměstnanců v roce 2014 představuje 33,82. V rámci veřejně prospěšných prací dotovaných úřadem práce naší organizací v loňském roce prošlo dvanáct pracovníků. Z toho jedné pracovníci byla smlouva prodloužena dále do roku 2015 a u druhé jsme dodatkem ke smlouvě prodloužili pracovní poměr na dobu neurčitou. Na smlouvu o absolventské praxi jsme v roce 2014 uzavřeli pracovní poměr se třemi mladými uchazeči o práci. Jeden po sedmi měsících u nás pokračoval dále ve studiu. Druhé pracovníci jsme po absolventské praxi v délce dvanácti měsíců smlouvu dále prodloužili do konce srpna 2015. U třetí praktikantky praxe stále běží. Rozložení pracovních míst na jednotlivých střediscích je vidět v tabulce č. 19. Z grafu č. 12 můžeme vyčíst vývoj průměrné mzdy kmenových zaměstnanců od roku 2003.

Rok 2014 byl rokem investic. Díky dotacím Státního fondu životního prostředí jsme zahájili tři stavby a rekonstrukci přízemních prostor Ekocentra. Na stavbu Vodního domu v Hulicích jsme k 31. 12. 2014 přijali z Operačního programu Životního prostředí dotaci ve výši 12 299 349 Kč. Částkou 3 027 394 Kč přispěl ze stejného programu SFŽP na stavbu Domu přírody Blaníku (návštěvnické středisko CHKO) a částkou 4 046 398 Kč na stavbu Zázemí pro výukové programy v ulici Poděbradova. Na tuto stavbu přispěl také Středočeský kraj ve výši 3 100 000 Kč. Na rekonstrukci přízemí budovy Ekocentra v roce 2014 jsme obdrželi dotaci ve výši 7 281 900 Kč.

Významné položky provozních dotací byly v roce 2014 zejména:

- dotace na údržbu přírodně cenných lokalit v úhrnu 309 040 Kč od Ministerstva životního prostředí ČR,
- dotace od MŽP na další projekty (tahové cesty obojživelníků, paraZOO, marketing Kraj blanických rytířů, obnova lipové aleje) v celkové výši 762 093 Kč,
- dotace na projekt „Šikula - Operační program vzdělání pro

konkurenceschopnost“ v celkové částce 2 356 411 Kč poskytnutá MŠMT,

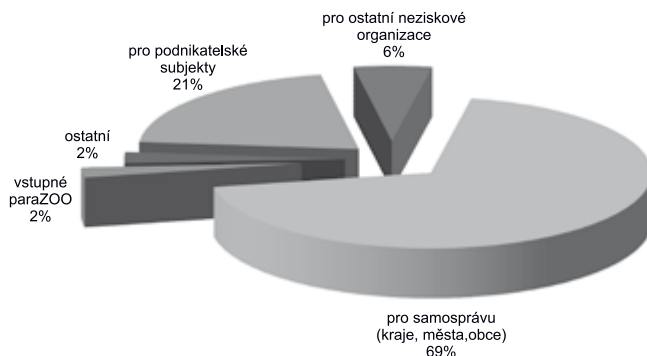
- dotace od Úřadu práce Benešov na zřízení míst veřejně prospěšných prací a tří míst pro absolventské praxe v celkové částce 796 686 Kč,
- dotace na udělení ocenění Blanický rytíř, poskytnutá Středočeským krajem ve výši 32 000 Kč, na konferenci Mrkvičky celkem 30 000 Kč, částku 100 000 Kč na prevenci – mimoškolní činnosti, 50 000 Kč na projekt Bez bariér a 100 000 Kč na rozvoj Regionální značky a příspěvek na akce Významné dny ve výši 50 000 Kč,
- dotace ze Státního fondu životního prostředí na údržbu podmáčených luk v celkové výši 1 008 586 Kč, na pastvu v chráněných územích 134 604 Kč a na projekt balíček EVVO ve výši 673 530 Kč,
- dotace od firmy MAVO, s.r.o. na pracovní místo ve výši 98 170 Kč.

Organizace v roce 2014 přijala dary v celkové hodnotě 1 011 337 Kč. K tomu je třeba připočítat dar ve výši 600 000 Kč od společnosti Úpravna vody Želivka, a.s. na pořízení Vodního domu v Hulicích.

Roční uzávěrka k 31. 12. 2014 byla ověřena nezávislým auditorem s kladným výrokem ohledně věrného a poctivého obrazu aktiv, závazků, vlastního jmění, finanční situace a zdroje krytí stálých a oběžných aktiv. Výrok auditora je součástí výroční zprávy.

Graf č. 8: Členění výnosů 2014.

Graf č. 9: Rozdělení služeb 2014.

Tabulka č. 17: Rozvaha 2014.

ROZVAHA 2014 (v celých tisících Kč) ZO ČSOP Vlašim, IČ 18595677

AKTIVA		
	I. I. 2014	31. 12. 2014
A. Dlouhodobý majetek celkem	91 243	107 488
I. Dlouhodobý hmotný majetek celkem	120 391	140 795
Pozemky	2051	2878
Umělecká díla, předměty a sbírky	498	558
Stavby	100 199	100 199
Samostatné movité věci a soubory movitých	9 883	9 919
Základní stádo a dospělá zvířata	115	119
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	995	995
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	6 650	26 127
II. Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	-29 148	-33 307
Oprávky ke stavbám	-21 482	-24 558
Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům	-6 613	-7 683
Oprávky k dospělým zvířatům	-82	-95
Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	-971	-971
B. Krátkodobý majetek celkem	10 981	27 809
III. Zásoby celkem	1 192	1 038
Materiál na skladě	285	322
Nedokončená výroba	508	344
Výrobky	299	264
Zvířata	100	108
IV. Pohledávky celkem	7 059	8 101
Odběratelé	4 832	1 469
Poskytnuté provozní zálohy	29	7786
Pohledávka spolupříjemce dotace, partner	-107	-152
Pohledávky za zaměstnanci	90	76
Daň z příjmů	0	0
Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem	2279	-1023
Jiné pohledávky	58	67
Dohadné účty aktivní	0	0
Opravná položka k pohledávkám	-122	-122
V. Krátkodobý finanční majetek celkem	2 028	18 611

Pokladna	5	265
Ceniny	44	101
Účty v bankách	1 983	18 263
Peníze na cestě	-4	-18
V. Jiná aktiva celkem	702	59
Náklady příštích období	44	0
Příjmy příštích období	658	59
AKTIVA CELKEM	102 224	135 297

PASIVA		
	I. I. 2014	31. 12. 2014
A. Vlastní zdroje celkem	93 782	120 360
I. Jmění celkem	92 985	119 862
Vlastní jmění	92 455	119 218
Fondy	530	644
II. Výsledek hospodaření celkem	797	498
Účet výsledku hospodaření	797	498
B. Cizí zdroje celkem	8 442	14 937
III. Rezervy celkem	0	0
Rezervy	0	0
IV. Dlouhodobé závazky celkem	288	176
Dlouhodobé bankovní úvěry	288	176
V. Krátkodobé závazky celkem	5 803	7 778
Dodavatelé	870	2 036
Přijaté zálohy	202	3049
Ostatní závazky	7	9
Zaměstnanci	429	575
Závazky k institucím soc. zabezp a veř.zdrav. pojištění	232	278
Ostatní přímé daně	34	35
Daň z přidané hodnoty	582	36
Ostatní daně a poplatky	31	29
Jiné závazky	39	35
Krátkodobé bankovní úvěry	1 583	0
Dohadné účty pasivní	94	16
Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	1 700	1 680
VI. Jiná pasiva celkem	2 351	6 983
Výdaje příštích období	142	179
Výnosy příštích období	2 209	6 804
PASIVA CELKEM	102 224	135 297

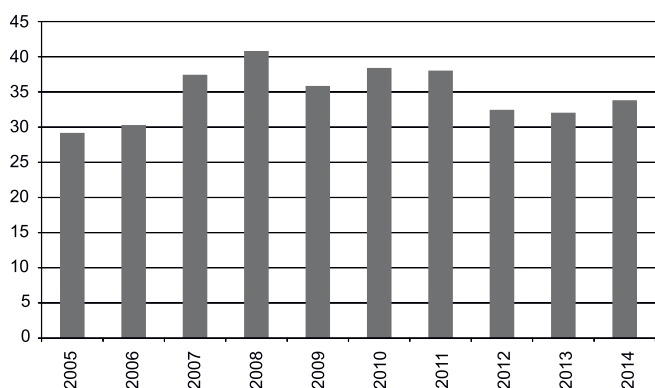
VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT 2014 (v celých tisících Kč) ZO ČSOP Vlašim, IČ 18595677

I. Spotřebované nákupy celkem	5 977
Spotřeba materiálu	5 302
Spotřeba energie	298
Spotřeba ostat.neskladovatených dodávek	81
Prodané zboží	296
II. Služby celkem	10 479
Opravy a udržování	592
Cestovné	29
Ostatní služby	9 858
III. Osobní náklady celkem	9 984
Mzdové náklady	7 317
Zákonné sociální pojištění	2 254
Zákonné sociální náklady	413
IV. Daně a poplatky celkem	29
Daň silniční	29
Ostatní daně a poplatky	0
V. Ostatní náklady celkem	471
Ostatní pokuty a penále	12
Úroky	111
Jiné ostatní náklady	348
Vnitropodnikové náklady	0
VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opr. položek celkem	4 283
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	4 218
Zůstatková cena prodaného hmotného majetku	65
Prodaný materiál	0
Tvorba opravných položek	0
VII. Poskytnuté příspěvky celkem	32
Poskytnuté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	31
Poskytnuté členské příspěvky	1
NÁKLADY CELKEM	31 255

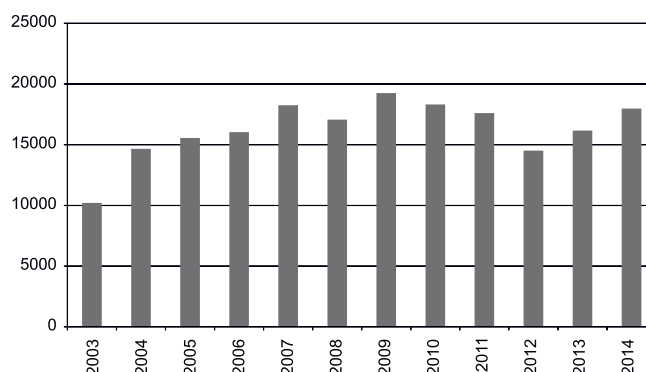
I. Tržby za vlastní výkony a zboží celkem	17 174
Tržby za vlastní výrobky	285
Tržby z prodeje služeb	16 463
Tržby za prodané zboží	426
II. Změny stavu vnitroorganizačních zásob celkem	-121
Změna stavu zásob nedokončené výroby	-164
Změna stavu zásob výrobků	-34
Změna stavu zvířat	77
III. Ostatní výnosy celkem	5 542
Úroky	8
Zúčtování fondů	3 849
Jiné ostatní výnosy	1 657
Tržby z prodeje zvířat	12
Vnitropodnikové výnosy	16
IV. Přijaté příspěvky celkem	1 033
Přijaté příspěvky (dary)	1 011
Přijaté členské příspěvky	22
V. Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv	0
Zúčtování zákonných rezerv	0
VI. Provozní dotace celkem	8 125
Provozní dotace	8 125
VÝNOSY CELKEM	31 753
Výsledek hospodaření před zdaněním	498
Výsledek hospodaření po zdanění	498

Tabulka č. 19: Vývoj počtu kmenových zaměstnanců v období let 2004 až 2014.

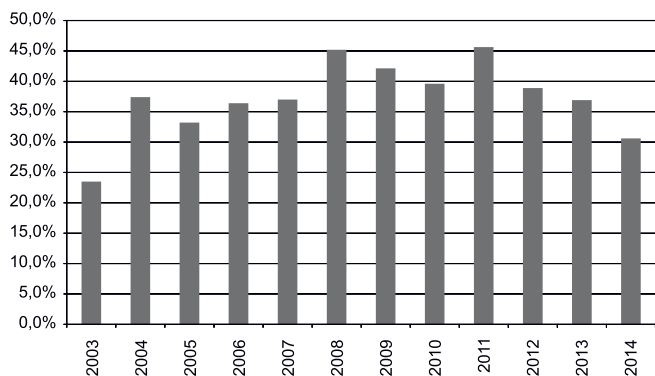
středisko	název střediska	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1	Kancelář ČSOP, správa majetku	3,22	3	3,5	3,9	5,7	4,6	4,5	4,33	4,48	3,25	30
3	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	3,73	5	4,2	4,8	5,1	6,4	6,2	5,92	5,42	5,21	5,96
4	Péče o přírodu a krajinu	3	3,33	4,8	5,0	4,0	3,6	4,2	5	4,25	4,5	4,66
5	Péče o zeleň	3	4	5,3	14,3	24,5	11,8	13,3	14	13	15,79	15,2
celkem		12,95	15,33	17,8	28,03	39,26	26,4	28,2	29,25	27,15	28,75	28,82

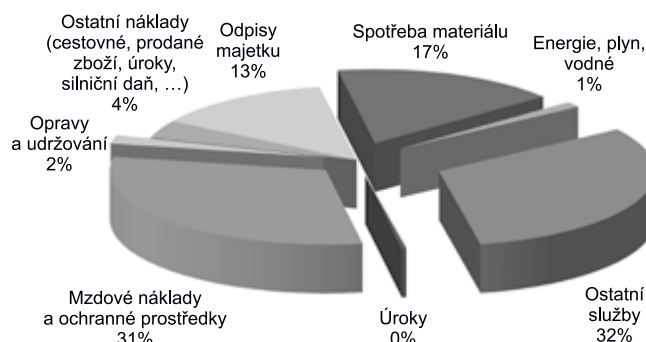
Graf č. 10: Průměrný počet zaměstnanců 2005 – 2014.

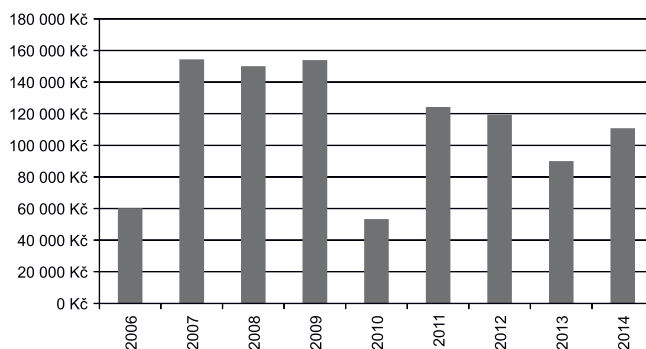
Graf č. 11: Průměrná hrubá mzda v letech 2003 – 2014.

Graf č. 12: Podíl mzdových nákladů na nákladech organizace v letech 2003 – 2014

Graf č. 13: Struktura nákladů v roce 2014.

Graf č. 14: Vývoj úroků z úvěrů a půjček v letech 2006 – 2014.

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

o ověření roční účetní závěrky k 31.12.2014 pobočného spolku

**ZO ČSOP Vlašim
258 01 Vlašim, Pláteníkova 264
IČ 18595677**

Zpráva je určena výboru základní organizace 02/09 ČSOP Vlašim.

Provedl jsem audit přiložené účetní závěrky pobočného spolku Český svaz ochránců přírody k 31. 12. 2014 za období od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014, tj. rozvahu k 31. 12. 2014, výkaz zisku a ztráty a přílohu této účetní závěrky, včetně popisu použitých významných metod. Údaje o společnosti jsou uvedeny v příloze této účetní závěrky.

Za sestavení věrného a poctivého zobrazení účetní závěrky v souladu s českými účetními předpisy odpovídá statutární orgán organizace. Součástí této odpovědnosti je navrhnout, zavést a zajistit vnitřní kontroly nad sestavováním a věrným zobrazením účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou, zvolit a uplatňovat vhodné účetní metody a provádět dané situaci přiměřené účetní odhady.

Mou úlohou je vydat na základě provedeného auditu výrok k této účetní závěrce. Audit jsem provedl v souladu se zákonem o auditorech a Mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. V souladu s těmito předpisy jsem povinen dodržovat etické normy a naplánovat a provést audit tak, abych získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti.

Audit zahrnuje provedení auditorských postupů, jejichž cílem je získat důkazní informace o částkách a skutečnostech uvedených v účetní závěrce. Výběr auditorských postupů závisí na úsudku auditora, včetně posouzení rizik, že účetní závěrka obsahuje významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou. Při posuzování těchto rizik auditor přihlídně k vnitřním kontrolám, které jsou relevantní pro sestavení a věrné zobrazení účetní závěrky. Cílem posouzení vnitřních kontrol je navrhnout vhodné auditorské postupy, nikoli vyjádřit se k účinnosti vnitřních kontrol. Audit též zahrnuje posouzení vhodnosti použití účetních metod, přiměřenosti účetních odhadů provedených vedením i posouzení celkové prezentace účetní závěrky.

Domnívám se, že získané důkazní informace tvoří dostatečný a vhodný základ pro vyjádření mého výroku.

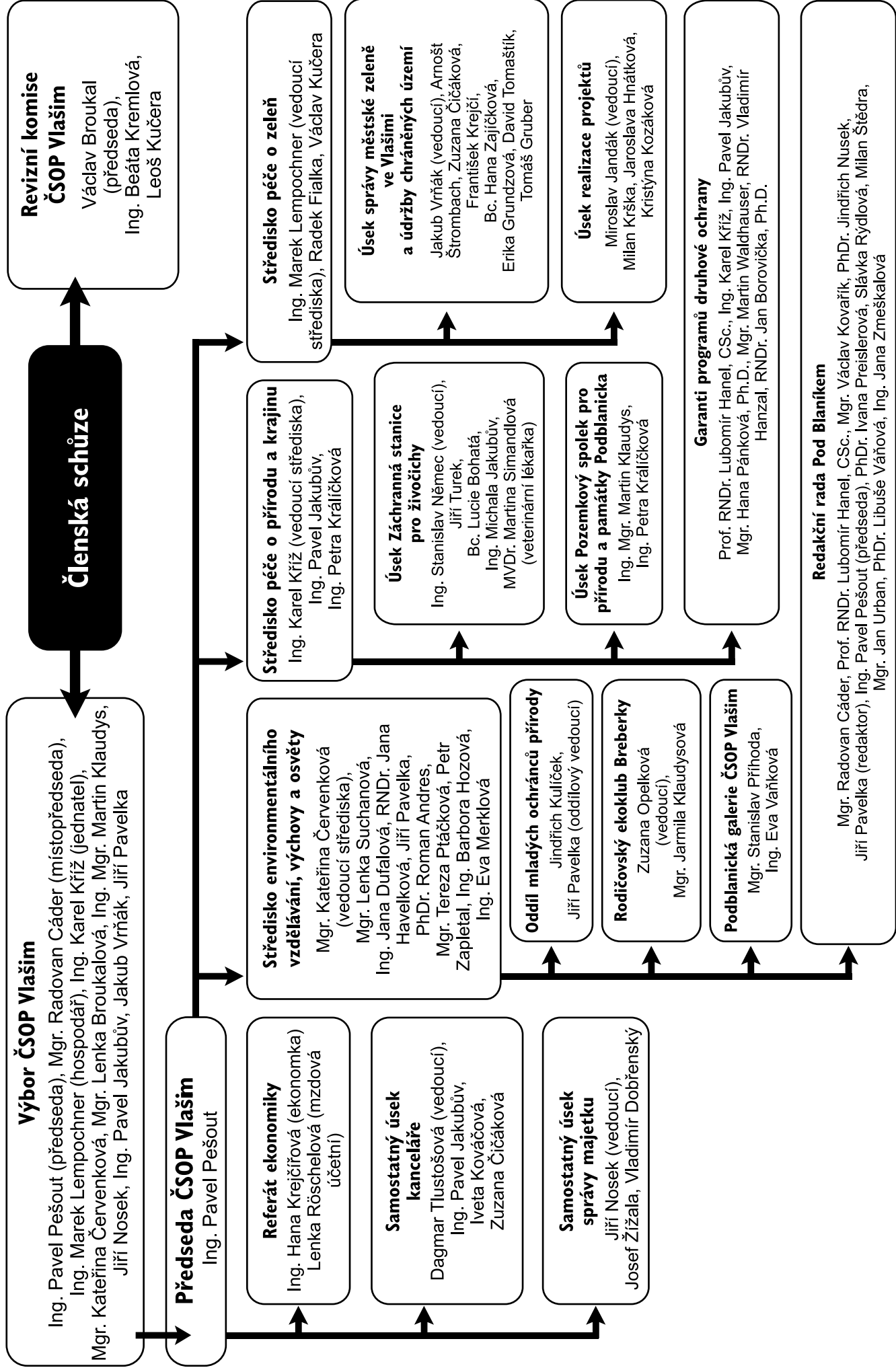
Výrok auditora

Podle mého názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv, pasív a finanční situace pobočného spolku ZO ČSOP Vlašim k 31.12.2014 a nákladů, výnosů a výsledků jejího hospodaření za rok 2014 v souladu s českými účetními předpisy.

Vlašim 27. března 2015

Ing. Josef Buček
číslo oprávnění KAČR 1378
602 00 Brno, Nerudova 14

DĚKUJEME NAŠIM DÁRCŮM

Bohatou činnost podblanických ochránců přírody v roce 2014 podpořily tyto obce, města a instituce:

AOPK ČR; Benešov; Česká spořitelna, a.s., pobočka Benešov; Čtyřkolý; Jankov; Kamberk; Kondrac; Krivsovdov; Kutná Hora; Louňovice pod Blaníkem; Miličín; MMR ČR; MŠMT ČR; MŽP ČR; Načeradec; Neustupov; Olbramovice; Právnin; Ratměřice; Sdružení MOP ČSOP Praha; SFŽP ČR; Středočeský kraj; Sulice; Trhový Štěpánov; Úřad práce Benešov; ÚVR ČSOP Praha; Veliš; Vlašim; Vořtice; Zdislavice; Zruč nad Sázavou; Zvěstov.

Jedním z nejdůležitějších příjmů organizace jsou dary. Následujícím firmám a osobám (řazení dle abecedy) děkujeme za projevenou přízeň:

MECENÁŠI ČSOP Vlašim 10 000 a více Kč

BEZPO s.r.o., Benešov; ESASAUTO, s.r.o., Praha; Radek Fialka, Vracovice; Jiří Hervert, Xaverov; Manželé Hladíkoví, Doubravčice; CHRÁNĚTE ZVÍŘATA - SAVE ANIMALS, o. s., Stará Boleslav; Ing. Luděk Matuška, Louňovice pod Blaníkem; PETER - GRK, spol. s r. o., Kocbeře; Nikon spol. s r.o., Praha; RABBIT Trhový Štěpánov, a.s.; Simona Sedmihorská, Čechčice; Továrek, Horký a partneři, advokátní kancelář, s.r.o., Brno

PATRONI ČSOP Vlašim 5 000 – 9 999 Kč

Amulle, a.s., Brno - Královo Pole; Mgr. Irena Benešová, Praha 3; Lenka Čermáková, Veliš; MUDR. Milena Hofmanová, Benešov u Prahy; INSERVIS MVC, s.r.o., Praha 4; Ing. Pavel Jakubův, Vlašim; Markéta Kivaňová; Michaela a Petr Mílkovi, Velim; NADACE NA OCHRANU ZVÍŘAT, Praha 4; Nigrinovi, Mokrá Lhota; Barbara Rettková, Havířov; Rudolf Štorch, Mukáňov; Andrej Vamos

SPONZOŘI ČSOP Vlašim 2 000 – 4 999 Kč

MUDr. Eva Bartošová; Ing. Jaroslav Bezouška, Benešov; Jaromír Braniš, Vlašim; Občanské sdružení Fakt - Um, Čerčany; studenti primy, Gymnázium Benešov; Jaroslav Fukátko, Praha; Helena Hátleová, Praha; Petr Jaktovský, Staré Hodějovice; Klára Kadešová; Ing. Pavel Kolomazník, Praha 10; Bc. Monika Motyčková, Božkov; Dana a Jan Paroubkovi; MUDR. Karel Pěkný, Vlašim; děti z družiny ZŠ Říčany; Klub Slunečnice, Praha 1; Pavel Strašák; Helena Stupková, Kácov; TIMESEAL s.r.o., Brno; Tom Sův; Adéla Trávníčková; Pavel Tyleček; Ing. Eva Vaňková, Vlašim

PODPOROVATELÉ ČSOP Vlašim 500 – 1 999 Kč

BABAT s.r.o., Lomnice; CEMEX Sand, k.s., Napajedla; Petra Čmejlová; Jiří Eigel; Andrea Fraňková, Praha 4; Marie Holejšovská, Chmelná; Petr Janeba; Jaroslava Jarolímková, Nová Říše; Jelena Jesenovicová, Kostelec nad Čermými lesy; Monika Jirsová, Praha - Uhřetěves; Zdeněk Jiříček; Naša Katznerová; Dr. Ivo Koudelka, Pyšely; Martin Kovanda, Kabáty; Markéta Kratochvílová; Adam Kučera, Praha 2; Martin Láska; Lenka Lejšková; Olga Márová, Čerčany; Oddíl MOP Včelojedi, Vlašim; paní Moravcová; František Novák; Jakub Novotný; Jiří Pazdera; Ivan Princ, Kutná Hora; Mgr. Stanislav Příhoda, Vlašim; Jiří Rautner; děti z MŠ Sluníčko, Sulice - Želivec; SQUASH K&S s.r.o., Praha 4; Helena Šafaříková, Prácheň; Martin Tuzar; Drahuše Uhlířová, Vlašim; Ivana Vinská; Libuše a Vojtěch Vondráškoví, Mokrá Lhota; Irena Zapletalová, Praha 9; František Zvolánek

PŘÍSPĚVATELÉ ČSOP Vlašim 50 – 499 Kč

Adam Brokeš; Roman Búcha; Marta Černá; Rudolf Dědek; Marie Fejtová, Praha 6; Radoš Fořt, Český Šternberk; Jan Haki; Jana Hatašová, Vlašim; Iveta Helebrandová; Kateřina Hloušková, Mnichovice; Vladislav Hovorka, Praha 4; Otto Janouš, Košetice; Stanislav Katrušák; Valentýna Krížová; členové MOP Včelojedi, Vlašim; Hana Novotná, Maršov; Alena Pazderová, Svatý Mikuláš; Pavel Pešata, Zajetí; Lenka Severová; Ivan Siegl; Bohumil Suk, Sudišlavice; Michal Vavřík; A. Zvolánková a dalších několik set anonymních dárců veřejných sbírek Zvíře v nouzi a Místo pro přírodu

